

mladije

[V žarišču]

**Vključevanje
Projekti za
»vse« mlade?**

[Intervju]

Vesna V. Godina:

**Za otroke s
posebnimi potrebami
je skrajno slabo
poskrbljeno**

[Refleksije]

**Dnevni centri
za mlade**

[V akciji]

Mi pa cirkus zganjamo

**Pozornost, prosim ali
Više pažnje, molim**

[Fokus]

Mladinski delavec je kot vrtnar

GD Izobraževanje in kultura
Program „Mladi v akciji“

Mladina

PROGRAM MLADI V AKCIJI

Program MLADI V AKCIJI je program Evropske unije, ki sledi ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Omogoča finančno podporo projektom neformalnega učenja in mobilnosti mladih, ki prispevajo k ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Namenjen je mladim v starosti od 15 do 28 let (izjemoma 13–30).

PREDNOSTNA PODROČJA

Evropsko državljanstvo, participacija mladih, kulturna raznolikost in vključevanje mladih z manj priložnostmi.

MOŽNOSTI PROGRAMA MLADI V AKCIJI

Program s sprejemom projekta omogoča pridobitev finančne podpore za izvedbo projekta.

AKCIJA 1 – MLADI ZA EVROPO

Podakcija 1.1 – Mladinske izmenjave. Mladinska izmenjava je skupen projekt dveh ali več lokalnih skupin mladih iz različnih držav, kar omogoča obravnavo izbrane tematike v širšem evropskem kontekstu.

Podakcija 1.2 – Mladinske pobude. Mladinska pobuda je inovativen projekt skupine mladih v lokalnem okolju, s katerim želijo udeleženci prispevati k razvoju svoje skupnosti. Omogočeno je tudi mednarodno sodelovanje v mednarodnih projektih.

Podakcija 1.3 – Projekti mladih za demokracijo. S projekti mladih za demokracijo imajo različni akterji na področju mladine iz vsaj dveh držav možnost, da z medsebojnim sodelovanjem omogočijo ali povečajo vključevanje mladih v upravljanje javnih zadev, zlasti na občinskih ravneh.

AKCIJA 2 – EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA (EVS)

Namen akcije je omogočiti prostovoljcu učne izkušnje, s katerimi razvija ali krepi svoje sposobnosti in znanje, ter delo, ki ga opravlja, z namenom prispevati k razvoju gostiteljskega okolja v tujini, kjer se projekt odvija.

AKCIJA 3 – MLADI V SVETU

Akcija je razdeljena na dve podakciji. Prijavitelji lahko na decentralizirani ravni predlagajo projekte sodelovanja s tako imenovanimi sosednjimi partnerskimi državami.

Podakcija 3.1 – Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije. Akcija omogoča sodelovanje skupin mladih in akterjev na področju mladine v projektih programa MLADI V AKCIJI, ki prihajajo iz sosednjih partnerskih držav (Jugovzhodna Evropa, Vzhodna Evropa in Kavkaz ter sredozemske partnerske države).

AKCIJA 4 – PODPORNİ SISTEMI NA PODROČJU MLADINE

Akcija je razdeljena na osem podakcij. Prijavitelji lahko na decentralizirani ravni predlagajo v sprejem projekte usposabljanja in mreženja.

Podakcija 4.3 – Usposabljanje in mreženje na področju mladinskega dela in organizacij. Podakcija omogoča možnost sprejema podpornih ali razvojnih aktivnosti za vse, ki so dejavni pri mladinskem delu, v prostovoljnih mladinskih organizacijah in organizacijah za mlade.

AKCIJA 5 – PODPORA EVROPSKEMU SODELOVANJU NA PODROČJU MLADINE

Akcija 5 je v celoti namenjena spodbujanju sodelovanja različnih akterjev na področju mladine, mladinskega dela in mladinske politike z namenom doseganja skupnih ciljev ter strukturiranega dialoga v okviru evropskega sodelovanja na področju mladine. Na decentralizirani ravni je mogoče v sprejem predlagati projekte srečanj mladih in odgovornih za mladinsko politiko.

Podakcija 5.1 – Srečanja mladih in odgovornih za mladinsko politiko. Podakcija podpira sodelovanje, seminarje in strukturiran dialog med mladimi, akterji na področju mladinskega dela in pristojnimi za mladinsko politiko.

KDO LAHKO SODELUJE?

Pri projektih lahko sodelujejo različni akterji (organizacije in posamezniki) na področju mladine, vključno z neformalnimi skupinami mladih. Večina projektov, ki jih lahko podpre program MLADI V AKCIJI, zahteva vzpostavitev partnerstva med akterji iz dveh ali več držav.

ROKI ZA ODDAJO PRIJAVNIC

Za projekte, ki se potegujejo za sprejem na decentralizirani ravni, je vsako leto pet rokov za oddajo prijavnic: 1. februar, 1. april, 1. junij, 1. september in 1. november. Prijavnice se glede na datum začetka projekta pošljejo do ustreznega prijavnega roka. Prijavnice in dodatna navodila so na voljo na spletni strani www.mva.si.

Kolofon

Založnik: Nacionalna agencija programa MLADI V AKCIJI
Odgovorni urednik: Janez Škulj
Prispevke zbral in uredil: Primož Ferjančič
Oblikovanje in prelom: Amfibius @ www.amfibius.net
Tisk: Bograf
Naslov uredništva:
MOVIT NA MLADINA,
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
E-pošta: info@mva.si
Spletna stran: www.mva.si
Telefon: h.c. + 386 1 430 47 47
Faks: + 386 1 430 47 49
ISSN: 1580-805X

V ŽARIŠČU.....6

Vključevanje.....	6
Razvoj dogodkov v evropski mladinski politiki vključevanja – letimo visoko?.....	8
Projekt za »vse« mlade?.....	9

REFLEKSIJE10

Dnevni centri za mlade, ki delujejo v okviru centrov za socialno delo.....	10
K psihoterapevtu ali psihologu le (malo) nori???.....	11

INTERVJU12

Vesna V. Godina: Za otroke s posebnimi potrebami je skrajno slabo poskrbljeno.....	12
--	----

V AKCIJI16

Mi pa cirkus zganjamo.....	16
Pozornost, prosim ali Više pažnje, molim.....	18
Še pes je grd, če je suh.....	19
Doors more wide open.....	20

FOKUS.....22

Mladinski delavec je kot vrtnar.....	22
Na terenu.....	22
Recenzija: Mirjana Ule, Za vedno mladi.....	23
Nova publikacija Nacionalne agencije: Odtisi mladih 2008.....	23
Kako začeti projekte z mladimi z manj priložnostmi?.....	23

UVODNIK3

AKTUALNO4

Youthpass.....	4
Nova publikacija Nacionalne agencije.....	4

ZGODILO SE JE5

Regijske predstavitve programov Mladi v akciji, Evropa za državljane in infoservisa Eurodesk.....	5
Spremljevalno srečanje programa MLADI V AKCIJI.....	5
Usposabljanje za koordinatorje: EVS v džungli?.....	5
Program Evropa za državljane.....	5

DVORIŠČE.....14

Brusilnik.....	14
Zelena knjiga Evropske komisije: Spodbujanje učne mobilnosti za mlade.....	14
Aktualni razpisi.....	14
EU novice.....	15
Eurodeskov rokopomnik.....	15

EVS OSEBNO21

Dnevnik.....	21
EVS v zavodu Pekarna – magdalenske mreže.....	21

NAPOVEDNIK DOGODKOV24

IN THIS ISSUE YOU CAN READ25

ODMEVI.....26

Rezultati spletne ankete o reviji Mladje.....	26
Utrinki z mednarodnih usposabljanj.....	27

Prihodnost

Znani so podatki o visoki brezposelnosti mladih in ne-varnih oblikah dela, ki doletijo mlade in prve iskalce zaposlitve. Podatki so primerljivi po vsej Evropi, čeprav se med posameznimi področji zagotavljanja blaginje posameznika tudi pomembno razlikujejo med državami. Dlje kot trajajočasne, kratkotrajne oblike dela brez dodane vrednosti, manjša je konkurenčnost posameznika na trgu dela, ki v odvisnosti od časa narašča. Tudi to je razlog za frustracijo tistih, ki pri tridesetih letih dnevno pošiljajo prošnje za zaposlitev, ki živijo pri starših in izkoriščajo možnosti, ki jim jih nudi zavod za zaposlovanje. Ob tem pa spoznavajo zmoto v veri, da jim diploma zagotavlja redno in za njihove pojme vnaprej »obljubljeno« službo. Študentsko delo je lahko tudi nevarnost in medvedja usluga socialne države mladim.

Kakšno mesto ima danes v takih zanimivih časih družbena skupina mladih? Vemo, da je to zelo heterogena družbena skupina, demografsko vedno bolj šibka in podrejena in morda tudi zaradi tega občutljiva na spremembe, predvsem če se te nanašajo na spreminjanje njihovega položaja in pridobljenih pravic.

Ponovno je aktualno spreminjanje statusa dela preko študentskih servisov. Dela, ki ga je opravljala velika večina šolajočih se mladih, dela, ki je v devetdesetih letih pomenilo pomemben ekonomski in socialni korektiv in ki ima tudi danes ta pomen, čeprav tudi mnogo negativnih prvin. Morda celo preveč. Družbeni skupini mladih pripadajo tudi tisti, ki so zaradi različnih razlogov socialno in materialno prikrajšani, katerim storitve socialne države ne nudijo vedno najboljših priložnosti. Birokracija in tehnicistični odnosi javnih institucij, v katere so vpeti ti mladi, ter na drugi strani tudi dojemanje študentskega staža kot skoraj samoumevnega so odraz tranzicijskih konceptov in predstav. Je to izgubljena generacija slovenske tranzicije?

Da na mladih svet stoji in da je študentski boj delavski boj in podobne bistroumnosti so parole, z resničnostjo katerih se bodo morali verjetno najprej soočiti mladi sami. Predvsem pa je vprašanje, kako na položaj razdrobljene mladine v družbi gledajo starejši. Tisti, ki v svojih letih modrosti upravičeno pričakujejo zaslužno podporo skupnosti, a morda ne poznajo sedanjega časa, pa vseeno radi govorijo o medgeneracijskem dialogu.

Prihaja nova generacija, generacija Y. Generacija upanja. Živijo in ustvarjajo v sozvočju z novimi tehnologijami, z zavestjo o izzivih okolja in socialni povezanosti. Generacija, ki je privržena izobraževanju in neformalnemu učenju, generacija, ki sluti pomen kompleksnosti sodobnih družb in svoje aktivne vloge v njih.

Se koncept mladine izteka v čas in postaja predmet zgodovinskih in socioloških, psiholoških in drugih proučevanj? Ali pa obstaja še ena možnost, da mladina postane pomembna, čeprav majhna družbena skupina, s pronicljivimi idejami, družbeno in socialno občutljiva, empatična v medsebojnih odnosih in v odnosih do predstavnikov drugih generacij. Za to pa so potrebne nove vizije in novi koncepti. Zadnji čas je, da ob formalnem izobraževanju prepoznamo potrebo po podpori kvalitetnim oblikam neformalnega izobraževanja in usklajenim med-sektorskim mladinskim politikam, s čimer se omogoči tudi varne, a izzivalne in spodbudne razmere za polno vključevanje novih generacij v družbo.

Primož Ferjančič

PREGLED RAZPOLOŽLJIVIH IN DODELJENIH SREDSTEV PO POSAMEZNIH PRIJAVNIH ROKIH V LETU 2009

V spodnji tabeli sta navedeni razporeditev in višina dodeljenih sredstev po posameznih prijavnih rokih. Prav tako je razvidno, koliko sredstev je na voljo za ostale prijavne roke. Nacionalna agencija lahko na podlagi svojih pristojnosti rezervira dodatna sredstva za letne prednostne naloge in prerazporedi sredstva, ki so še na voljo.

SKUPINSKE AKTIVNOSTI					zneski v evrih
A.1.1 Mladinske izmenjave	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	130.386,90	152.118,05	43.462,30	43.462,30	65.193,45
na voljo za dodelitev	130.386,90	158.710,45	37.681,75	43.966,05	
dodeljeno za rok	123.794,50	164.491,00	37.178,00		
ostalo po roku	6.592,40	-5.780,55	503,75		

A.1.2 Mladinske pobude	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	31.312,20	31.312,20	21.312,20*	21.312,20*	23.132,20*
na voljo za dodelitev	31.312,20	41.519,40	33.322,60	21.118,80	
dodeljeno za rok	21.105,00	29.509,00	33.516,00		
ostalo po roku	10.207,20	12.010,40	-193,40		

A.1.3 Projekti mladih za demokracijo	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	42.763,20	21.381,60	1,00*	10.690,80	5.345,40
na voljo za dodelitev	42.763,20	64.144,80	64.145,80	74.836,60	
dodeljeno za rok	0,00	0,00	0,00		
ostalo po roku	42.763,20	64.144,80	64.145,80		
preseženo	42.763,20	64.144,80	64.145,80		

EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA					
A.2	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	161.926,74	80.963,37	161.926,74	107.951,16	26.987,79
na voljo za dodelitev	161.926,74	122.588,11	134.785,85	100.380,01	
dodeljeno	97.202,00	127.629,00	118.357,00		
usposabljanja	23.100,00	22.100,00	24.000,00		
ostalo po roku	41.624,74	-27.140,89	-7.571,15		

SODELOVANJE S SVETOM					
A.3	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	29.132,70	29.132,70	38.842,35	9.710,90	14.566,35
na voljo za dodelitev	29.132,70	11.471,64	33.314,99	16.179,39	
dodeljeno za rok	46.793,76	16.999,00	26.846,50		
ostalo po roku	-17.661,06	-5.527,36	6.468,49		

PODPORNE AKTIVNOSTI					
A.4.3	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	22.712,70	22.712,70	30.256,35	7.570,90	11.356,35
na voljo za dodelitev	22.712,70	9.879,40	37.936,75	11.797,65	
dodeljeno za rok	35.546,00	2.199,00	33.710,00		
ostalo po roku	-12.833,30	7.680,40	4.226,75		

SREČANJA					
A.5	R1	R2	R3	R4	R5
predvideno ob začetku leta	23.463,00	23.462,00	11.730,00		
na voljo za dodelitev	23.463,00	46.925,00	14.860,00	14.860,00	
dodeljeno za rok	0,00	43.795,00	0,00		
ostalo po roku	23.463,00	3.130,00	14.860,00		

(R1 – prijavni rok 1. februar; R2 – prijavni rok 1. april; R3 – prijavni rok 1. junij; R4 – prijavni rok 1. september; R5 – prijavni rok 1. november) *Realokacija na druge akcije.

Youthpass

Orodje za načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in priznavanje dosežkov v procesu neformalnega učenja je poleg akcij 1.1 – Mladinske izmenjave in 4.3 – Usposabljanje in mreženje zdaj mogoče uporabiti tudi v okviru akcije 3.1 – Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami. Potrdilo je mogoče pripraviti na spletni strani <http://www.youthpass.eu/>. Ob prvem obisku strani odprete svoj uporabniški račun. Pomagate si lahko tudi z vodnikom Youthpass Guide, ki ga boste našli na isti spletni strani. Potrdila za akciji 1.1 in 4.3 so na voljo tudi v slovenskem jeziku, medtem ko so potrdila za akcijo 3.1 in Youthpass Guide trenutno dostopni v angleščini.

Youthpass

Nova publikacija Nacionalne agencije

Nacionalna agencija je pripravila novo publikacijo Odtisi mladih 2008. V njej lahko najdete statistične podatke o programu Mladi v akciji v Sloveniji v letu 2008 in kratke opise vseh projektov, ki so bili v istem letu sprejeti v program. Publikacija je dostopna tudi na spletni strani www.mva.si.

Več v rubriki Fokus.

Regijske predstavitve programov Evropa za državljane in Mladi v akciji ter infoservisa za mlade Eurodesk

28. avgust 2009, Koper; 2. september 2009, Ptuj; 4. september 2009, Ig; 8. september 2009, Koper; 10. september 2009, Krško

V avgustu in septembru 2009 je Zavod Movit NA Mladina v sodelovanju z regionalnimi stičišči nevladnih organizacij in občinami organiziral pet regijskih predstavitev programov EU Evropa za državljane in Mladi v akciji, ki ponujata možnosti za sofinanciranje mednarodnih projektov, ter infoservisa za mlade Eurodesk, ki nudi brezplačne evropske informacije za mlade.

Predstavitve so potekale v Kranju, na Ptuj, Igu, v Kopru in Krškem. Namenjene so bile občinam in nevladnim organizacijam iz regije, javnim zavodom, kot so šole, mladinski centri, neformalnim skupinam mladih ter regionalnim razvojnim agencijam, zavodom za turizem in drugi zainteresirani javnosti. Na dober odziv udeležencev so naletele tudi predstavitve uspešnih projektov, ki jim je uspela vključitev v program Mladi v akciji ali Evropa za državljane, v delavnici Razvijanje projektnih idej pa so udeleženci spoznali različne načine priprave na mednarodne projekte.

Spremljevalno srečanje programa Mladi v akciji

11. junij 2009, Ljubljana

Na spremljevalnem srečanju projektov usposabljanja in mreženja ter projektov srečanj mladih in odgovornih za mladinsko politiko, sprejetih v program Mladi v akciji v letu 2008, se je predstavilo sedem projektov: C.T.S.Y.F. (Mladinski center BIT), Multi Culti Date (Mladinski center Trbovlje), Efficient Voluntary System (Mladinski center Trbovlje), EVS Reality (Mladinski center Dravinjske doline), Participation of Young People in Public Life through Media (Društvo zaveznikov mehkega pristanka), Intercultural Rainbow (Center za socialno delo Kranj – Škrlovec) in O mladih z mladimi (Mreža MaMa).

Spremljevalna srečanja so oblika sodelovanja upravičencev v programu MvA, namenjena izmenjavi izkušenj pri izvajanju projektov v programu, povezovanju in iskanju sinergijskih učinkov med projekti ter boljši izrabi doseženih ali pričakovanih rezultatov projektov v programu MvA.

EVS v džungli?

26. in 27. maj 2009, Terme Dobrna

Na 1. delu usposabljanja za EVS-koordinatorje v gostiteljskih in pošiljajočih organizacijah je 18 udeležencev prepoznavalo parametre kvalitete EVS-projektov. Kaj je minimalni kriterij za EVS-projekt in kako lahko kvaliteto še dvignemo, kaj se dogaja v moji organizaciji ...? Udeleženci so si zastavili, kaj bodo poskusili spremeniti v svojih organizacijah (2. del usposabljanja) do 29. septembra, ko se bodo zbrali na 3. delu usposabljanja in preverjali dosežene spremembe oz. ugotavljali, kaj je potrebno še narediti za povečanje kvalitete EVS-projektov.

Program „Evropa za državljane“

Državljanstvo

Evropa za državljane, državljani za Evropo

V okviru Zavoda Movit NA Mladina od junija 2009 deluje informacijska pisarna programa Evropa za državljane.

Morda se spomnite slavnega Kennedyjevega stavka: ne sprašuj, kaj lahko država naredi zate, marveč kaj lahko ti narediš za državo. Podobno se odvija zgodba programa Evropa za državljane (EZD), ki ga je EU lansirala z namenom, da pomaga evropskim državljanom, da ti pomagajo njej. EU se namreč že nekaj let sooča z nekakšno krizo identitete, puberteto, iz katere ji lahko pomagajo le njeni državljani.

Cilji programa EZD so vzpodbuditi aktivno državljanstvo, razpravo med evropskimi državljani različnih narodnosti o skupni evropski prihodnosti, politikah EU, demokraciji in kulturni raznolikosti. Program za doseg te ciljev omogoča sofinanciranje raznolikih projektov še bolj raznolikih institucij. Projekti, ki se v okviru programa lahko potegujejo za sredstva, so srečanja prebivalcev partnerskih (pobratenih) lokalnih skupnosti, mreže partnerskih lokalnih skupnosti, metodološki pristopi k spodbujanju civilnega dialoga in razvoja državljanskih kompetenc, podporni ukrepi, projekti, za katere dajo predlog nevladne organizacije, in nenazadnje projekti, ki so namenjeni ohranjanju spomina na grozote druge svetovne vojne.

Upravičeni prijavitelji so odvisni od vrste projekta, lahko pa so to občine, zavodi, društva, ustanove, muzeji, regionalne razvojne agencije, sindikati, verske organizacije in druge organizacije, ki delujejo v okviru civilne družbe. Pomembno je, da gre za pravne osebe z neprofitnim značajem.

Če se boste odločili za prijavo projekta ali bi preprosto želeli vedeti več o programu Evropa za državljane, vam je v okviru Zavoda Movit NA Mladina na voljo informacijska pisarna EZD, ki potencialnim prijaviteljem nudi tehnično pomoč pri prijavi projektov. Več o programu si lahko preberete tudi na naši spletni strani www.ezd.si.

Informacijska pisarna programa EZD:

www.ezd.si

info@ezd.si

tel.: 01 430 47 47

Vključevanje

Izraz »vključevanje« je v evropskih mladinskih politikah zelo pogost. Gre za eno izmed temeljnih načel in hkrati za enega ključnih ciljev mladinske politike. Vključevanje mladih je vodilo pri oblikovanju ukrepov mladinske politike, saj takšno vključevanje omogoča močnejši občutek lastništva mladih nad različnimi ukrepi ter s tem povečuje njihovo uporabnost in učinkovitost.

Vključevanje mladih, ki imajo manj priložnosti za pridobitev dobre izobrazbe, za zaposlitev, za politično participacijo in za marsikaj drugega, sledi načelom pozitivne diskriminacije. Ukrepi mladinske politike tem posameznikom in skupinam namenjajo dodatne možnosti in spodbude ter tako uresničujejo vsebinski pomen »enakih možnosti za vse«.

Vključevanje kot načelo in cilj ni filantropistična muha. Prizadevanja za vključevanje so eden izmed najpomembnejših prispevkov k večji stabilnosti skupnosti. So prispevek k uspešnejšemu lastnemu obvladovanju izzivov mladih, s katerimi se srečujejo na poti do lastne avtonomije in vključitve v družbeno in politično življenje svoje skupnosti, pri čemer ne gre zanemariti tudi vse bolj poudarjenega pričakovanja lastne

odgovornosti vsakega posameznika za izrabo obstoječih in sooblikovanje novih možnosti.

V slovenskem prostoru se mora zastaviti vprašanje, kam vključevati mlade iz različnih robnih skupin. Ob tem vprašanju se najbolj razgali večinsko prisotno razumevanje mladinske politike v Sloveniji. Namen vključevanja namreč ni vključitev v neke zaprte, vzporedne svetove – ti so pomembni, ko gre za t. i. prizadevanja »opolnomočenja«, toda tudi ta prizadevanja naj bi vodila k spodbujanju vključevanja v siceršnje prostore življenja družbe. Vodila naj bi k integraciji vse večjega števila mladih iz robnih skupin v družbo. Poleg prizadevanj za »opolnomočenje« pa so potrebne spodbude za odpiranje različnih prostorov življenja družbe za takšne mlade posameznike in posameznice.

Vključevanje v mladinskih združenjih
Koliko integracije mladih iz različnih skupin poteka znotraj tradicionalnih oblik mladinskega dela, še posebej ko gre za vrstniško učenje sobivanja v skupnosti in soupravljanje skupnosti? Velika večina mladinskih združenj v Sloveniji nima politike vključevanja. Ideja njihovega poslanstva kot pomembnega prostora integracije vseh mladih v skupnosti je slabo razvita. Nikoli niso bila zares nagovorjena k razvoju v tej smeri, tudi mladinska politika ni ponudila primernih in učinkovitih spodbud. Vključevanje ostaja deklarativna vsebina: ko je potrebno predložiti predloge projektov in programov, vse diši po vključevanju, toda učinkov je premalo.

Mladinska združenja lahko podpora javnih mladinskih politik za svoje delovanje pričakujejo le, če s svojim delovanjem prispevajo k ciljem mladinske politike. Če želi biti mladinsko združenje prepoznano kot instrument za spodbujanje kohezije skupnosti, ni dovolj deklarativna odprtost. Potrebna je vrsta ukrepov, ki jo združenje izvaja z namenom pritegniti posamezne robne skupine mladih v svoje delovanje. Mladinsko združenje je eden izmed redkih prostorov, kjer lahko enakopravno sodelujejo različni mladi: šolajoča se mladina in nezaposleni ali že zaposleni mladi; mladi iz premožnejših družin in mladi iz socialno šibkih okolij; tisti s težkimi kroničnimi obolenji in invalidnostjo, pa tudi mladi iz različnih etničnih skupin. Aktivna politika do spodbujanja vključevanja takšnih skupin zahteva prilagoditev tradicionalnih oblik dela ter predstavlja nov izziv za mladinske voditelje. Toda prav aktivna politika vključevanja mladih z manj priložnostmi v mladinskih združenjih je točka, na kateri lahko najbolj upravičimo javni interes za to, da takšna združenja obstajajo in delujejo.

Vključevanje kot horizontalni pristop
V Sloveniji poteka veliko aktivnosti, osredotočenih na posamezne ciljne skupine mladih. Večino teh aktivnosti lahko glede na namen uvrstimo v del polja mladinske politike: nekatere spodbujajo bolj zdrav način življenja, motivirajo osipnike za povratek v izobraževalni sistem, nagovarjajo brezposelne mlade k razvoju različnih kompetenc za večjo uspešnost na trgu dela in podobno.

Ključen je prehod od dela, ki je osredotočeno na posamezno, ponavadi jasno definirano ciljno skupino mladih, na vključevanje takšne skupine mladih v siceršnje življenje družbe. Z drugimi besedami, kako iz »zaprtih«, varnih prostorov zagotoviti uspešen prehod v odprte prostore življenja posameznika in skupnosti. Zato so potrebni t. i. horizontalni pristopi – torej prehajanje od pozornosti specializiranih akterjev in prostorov vključevanja do pozornosti znotraj tradicionalnih in drugih prostorov mladinskega dela. Aktivnosti skupin romskih mladostnikov so na primer pomembne za njihovo vključevanje v družbo, toda tega vključevanja ne bo, če jih ne pripeljemo do vključevanja v – le kot primer – lokalni taborniški rod ali skavtski steg.

Politika vključevanja mora izkoristiti tisti prostor, ki v življenju posameznika ali posameznice tudi največ šteje. To je prostor njegove ali njene lokalne skupnosti, zato mora biti horizontalni pristop v interesu vseh dejavnikov lokalnega življenja. Osnovna šola, lokalna mladinska združenja, mladinski center, občinske službe, izpostave državnih sistemov na področju dela, socialne varnosti in še kaj so primerna okolja, ki se lahko medsebojno dopolnjujejo in zares ustvarijo integrativno okolje za vse mlade v lokalni skupnosti tako, da bo v pričakovanem celovitem in horizontalnem pristopu vsakdo opravil njemu lasten in najprimernejši del prizadevanj.

Vključevanje v programu »MLADI V AKCIJI«
Dober primer politike vključevanja različnih skupin mladih je program MvA, ki deklarativno načelo programa za VSE mlade v prakso oživlja na zelo konkretne načine.

Izvajanje programa MvA na primer sloni na načelu konkurenčnosti kvalitete za sprejem v program potegujočih se projektov. Finančno podporo dobijo torej tisti projekti, ki dosežejo zadovoljivo oceno kvalitete.

Najboljši zmagajo. Za zagotavljanje enakih možnosti vstopa v program pa je pomemben podporni pristop, ki ga predstavljajo predvsem aktivnosti Nacionalne agencije za pomoč prijaviteljem z namenom oblikovanja kvalitetnega predloga projekta. Sodelovanje na tovrstnih aktivnostih je odprto za vse, najbolj dobrodošli pa so prav mladi z manj priložnostmi.

Pozitivna diskriminacija se odraža tudi v oceni kvalitete projekta. Sodelovanje mladih z manj priložnostmi prinaša dodatne točke v oceni predloga projekta, uporablja pa se tudi fleksibilno razumevanje kvalitete posameznih drugih elementov ocenjevanja. Takšen element je udeležba bodočih mladih udeležencev projekta v načrtovanju in oblikovanju predloga projekta, saj program pričakuje, da bodo neposredni udeleženci projektov gibalno razvoja in kasneje uresničitve projekta. Stopnje udeležbe mladih udeležencev ni mogoče meriti z istim vatlom za mlade, stare 25 ali 15 let, za študente zadnjega letnika fakultete ali mlade z motnjo v duševnem razvoju. Zato včasih zgolj poslušanje sodelujočih mladih šteje toliko kot soglasna jasno oblikovana in izražena lastna odločitev sodelujočih mladih.

Glede na vedno večje povpraševanje po podpori iz programa MvA je takšen pristop edini način, da program MvA še nadalje predstavlja program, ki je ne samo odprt, ampak tudi dejansko dostopen za predloge projektov, v katerih lahko sodelujejo vsi mladi.

Kdo so mladi z manj priložnostmi?
Zanimivo in včasih tudi mučno pa je

iskanje odgovorov na vprašanje, kdo so mladi z manj priložnostmi. Umestitev v te skupine je lahko razlog za večjo podporo javne politike, zato so tovrstna umeščanja zagotovo obremenjena s konflikti interesa. Mladi sami se neradi opredelijo kot mladi z manj priložnostmi, medtem ko jih tisti, ki »za njih organizirajo projekte in dejavnosti«, zaradi večje verjetnosti pridobitve finančne podpore mnogo lažje tako opredelijo.

Program MvA omogoča, da predlagatelji projekta sami ponudijo opredelitev, zakaj nekdo pripada neki skupini mladih z manj priložnostmi. Zgodilo se je, da so predlagatelji opredelitev utemeljili izključno z dejstvom, da ta mlada oseba živi samo od lastnih, verjetno nizkih prihodkov. Ampak eden izmed ciljev mladinske politike je prav pripeljati mladega človeka do točke, ko lahko skrbi sam zase (in za svojo družino) s prihodki, ki jih sam ustvari!

Sprejemanje odločitev o tem, ali neko skupino mladih ali mladega posameznika lahko uvrstimo v skupino mladih z manj priložnostmi, je zato vedno odvisno od primera do primera. Bolj kot za trenutno stanje, s katerim se sooča mlad človek, gre za vprašanje, ali bo to stanje imelo posledice na področjih, ki jih želi razvijati program – krepitvi evropskega državljanstva, večanju zaposljivosti mladih, večji politični participaciji mladih v družbi in večanju odgovornosti mladih za razvoj skupnosti v okviru temeljnih načel združbe, ki ji rečemo Evropska unija. Kdo so torej v Sloveniji mladi, ki imajo v primerjavi z vrstniki manj možnosti za mobilnost v Evropi, manjše možnosti zaposlitve, ki so manj zastopani v različnih oblikah politične participacije?

Ülly Enn, SALTO Youth Inclusion Resource Centre, JINT vzv, Belgija

Razvoj dogodkov v evropski mladinski politiki vključevanja – letimo visoko?

Socialna vključenost, ki je ena od osrednjih tem evropskih politik na splošno, z leti dobiva ne le vedno večjo pozornost, temveč se oblikuje v dobro razdelan strateški pristop tudi na področju mladine.

Če pogledamo nekaj let nazaj, so bili na tej poti postavljeni pomembni mejniki: od Bele knjige, Evropskega mladinskega pakta in procesov, ki so jima sledili, do najnovejše »Strategije EU za mlade: Mladi – vlaganje vanje ter krepitev njihove vloge in položaja (2009)«, katere cilj je ustvarjanje več priložnosti za mlade pri izobraževanju in zaposlovanju, izboljšanje dostopa in polna participacija mladih v družbi ter krepitev solidarnosti med mladimi in drugimi pripadniki družbe. Vse to se lahko sliši kot »velike besede«, kar v določenem pomenu tudi so, saj je eden od pomembnih vidikov politične ravni prav upoštevanje »širše slike« – širšega konteksta, v katerega spadajo naša konkretna dejanja.

Program Mladi v akciji je eden od glavnih instrumentov, ki omogoča, da se prednostne naloge na evropski ravni prevedejo na raven izvajanja in povežejo z realnim stanjem v državah. Kadar govorimo o socialni vključenosti, ta program izraža cilje in možnosti, ki jih nudi Strategija vključevanja 2007–2013. Poleg tega tudi opredeljuje pojem »mladi z manj priložnostmi« in navaja nekaj glavnih ovir, na katere mladi naletijo in ki mladim preprečujejo, da bi si lahko ustvarili enake možnosti. Revščina, brezposelnost, težave pri dostopu do izobraževanja in pri vztrajanju v izobraževalnem procesu so le nekatere od številnih skupnih skrbi. Poleg tega pa se poraja tudi potreba po priznavanju raznolikosti, saj je to realnost tako znotraj populacije mladih kot tudi znotraj Evrope.

Seveda, res je, da se danes mladi soočajo s številnimi ovirami pri izpolnjevanju svojega čuta pripadnosti in uspešnem obvladovanju svojega življenja, vendar pa je tudi politična volja za priznanje teh izzivov in iskanje skupnih rešitev močnejša kakor kadar koli prej. Politični razvoj dogodkov ima potencial, da odpre številna vrata v smislu napredka pri praktičnem vključevanju, kar pa je v veliki

meri odvisno od oseb, ki so dejavne na področju prakse vključevanja.

Vključevanje v akciji!

To glasilo izpostavlja nekatere zelo spodbudne vidike v zvezi s prakso vključevanja in navaja ustrezne primere. Zaradi boljšega razumevanja položaja mladih z manj priložnostmi in ustrezne krepitev usposobljenosti sta sistematsko zbiranje praks in njihovo razširjanje izredno pomembna. Kadar govorimo o praksah, ti dobri primeri vsekakor igrajo zelo pomembno vlogo pri razpoznavnosti naših dosežkov in uspehov pri delu na področju vključevanja. Obstaja izrek, ki pravi: »Nikoli ne delam neumnih napak, vedno so moje napake zelo pametne«, kar se resnično povsem sklada z dejstvom, da je prav tako pomembno učiti se iz praks, ki se niso izkazale kot zelo uspešne. Zakaj je prišlo do tega? Ali lahko iz tega sprejmemo določene zaključke? S tem prav tako lahko bistveno prispevamo k učenju in uspehu naših kolegov, ki se ukvarjajo s področjem vključevanja.

Druga stvar je napor, ki ga vložimo v odpravo ovir pri vključevanju. Program Mladi v akciji je v zadnjih letih predstavil mnoga specifična merila, da bi postal bolj odprt za aktivno udeležbo mladih, ki se drugače spoprijemajo s številnimi ovirami. Vendar je pomembno, da ne iščemo fleksibilnosti in boljših rešitev le pri vprašanih, ki »ležijo na naši mizi«, temveč smo pripravljeni narediti tudi korake v smeri sodelovanja z lokalnimi in nacionalnimi organi in drugimi partnerji.

Da bi lahko vse to dosegli – ne glede na to kako samoumevno se sliši – bomo morali ustvarjati boljše sinergije med politiko, raziskovalnim delom in prakso. To glasilo slovenske nacionalne agencije je v tem pogledu dober zgled, saj združuje teoretično razumevanje z navdihom iz praktičnih pristopov, vse skupaj pa postavlja

v širši kontekst mladinske politike. In s tem celoti daje le še večji pomen in vpliv – kar pa je cilj vsega, kajne?

2010 je evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti. Upam, da ste že začeli razmišljati o ukrepih, ki jih boste na tem področju sprejeli; vsem nam pa zaželite veliko sreče pri ustvarjanju bolj vključujoče družbe.

Kaj lahko SALTO Youth Inclusion Resource Centre naredi za vas?

Kako izdelati strategijo vključevanja za vašo organizacijo?
Kako obravnavati nekatere specifične

skupine mladih z manj priložnostmi? Bi želeli nekaterim vašim sodelavcem nuditi podporo pri mednarodnih usposabljanjih in krepiiti usposobljenost v vaši organizaciji, povezano z vključevanjem? Poiščite objave, ponudbe za usposabljanje in številne druge vire na <http://www.salto-youth.net/inclusion>.

Ne nazadnje pa nam opišite svoje prakse, ki so vredne, da se razširijo na evropski ravni. In kje vidite največje izzive pri vključevanju tako v Sloveniji kot tudi v Evropi? Mogoče se lahko z njimi spoprimemo skupaj? V vsakem primeru bomo veseli vaše pošte na: inclusion@salto-youth.net.

Več o evropski mladinski politiki si preberite na strani <http://ec.europa.eu/youth/youth-policies/>.

Projekt za “vse” mlade?

V izdaji Mladja, ki je pred nami, več člankov pred mladinske voditelje postavlja izziv s tezami, da so mladinske organizacije, ki so namenjene “vsem” mladim, za mlade z manj priložnostmi pogosto odprte bolj v teoriji kot v praksi, da bi morale mladinske organizacije, ki so namenjene “vsem” mladim, več truda vložiti v vključevanje mladih z manj priložnostmi ter da bi več projektov v programu Mladi v akciji moralo slediti načelom vključevanja.

Mladinske organizacije se odzivajo na ta izziv. Projektom, namenjenim mladim z manj priložnostmi zaradi specifičnih ovir (na primer brezdomstva, gibalne oviranosti, motnje v duševnem razvoju, težav v duševnem zdravju ipd.) se počasi pridružujejo projekti, ki vključuje tako mlade z manj priložnostmi kot mlade, ki v primerjavi z vrstniki niso deprivilegirani. “Četrtnina udeležencev mladinske izmenjave bo mladih z manj priložnostmi z motnjo v duševnem razvoju,” beremo v prijavi dokumentaciji projekta mladinske izmenjave. “Sodelovali bomo z mladimi z manj priložnostmi, z vrstniki iz romskega naselja,” pišejo prijavitelji mladinske pobude. V projektih, ki povezujejo mlade z manj priložnostmi in njihove vrstnike, ki se ne srečujejo s podobnimi ovirami, čaka mladinskega voditelja vrsta izzivov. V nadaljevanju sledijo trije pogosto omenjeni zapleti.

Mladinski voditelj toliko pozornosti nameni skrbi za mlade z manj priložnostmi, da zmanjka časa za ostale udeležence. V mladinskih projektih vedno zmanjkuje časa za vse, kar bi radi storili: program, organizacija, logistika, učna dimenzija, osebni odnosi z udeleženci... Nič čudnega, da mladinski voditelj več pozornosti, časa, energije ali potrpežljivosti usmeri v tiste mlade, ki njihovo pomoč in podporo najbolj potrebujejo. Težava je v tem, da udeleženci močno občutijo to razliko, kar oteži povezovanje med člani skupine.

Najmočnejši zaveznik mladinskega voditelja pri reševanju tega zapleta je skupina mladih sama. Kadar mladinskemu voditelju zmanjkuje časa za vse potrebno, naj premisli, ali morda ne prevzema tudi nalog, ki bi jih lahko in morali opraviti mladi sami. Mladinski projekt namreč ni projekt mladinskega voditelja, ampak projekt mladih. Omogočiti jim je potrebno participacijo ter prevzemanje odgovornosti za projekt. Druga pomembna naloga mladinskega voditelja je poskrbeti, da medsebojno

zaupanje, podpora in povezanost v projektu niso omejeni na odnos med njim in vsakim posameznim udeležencem. Če večina komunikacije poteka med mladinskim voditeljem ter enim ali drugim udeležencem, če voditelj govori pogosteje in več kot člani skupine ter če večina mladih svoja sporočila naslavlja nanj, naj mladinski voditelj mlade spodbuja k ustvarjanju vezi z drugimi člani skupine.

Udeleženci z manj priložnostmi ne želijo govoriti o svojih izkušnjah. Mladi z manj priložnostmi lahko izjemno obogatijo svoje vrstnike, kadar so svoje izkušnje in doživljanje pripravljeni deliti z njimi. V mladinskih projektih pa se včasih zgodi, da se mladi z manj priložnostmi težko odprejo, še posebej, kadar je v skupini majhno število mladih z manj priložnostmi. Marsikaj je lažje, če je v projekt vključena homogena skupina mladih, ki se spopadajo s podobnimi izzivi in ovirami. Udeleženci hitreje začutijo univerzalnost (zavedanje, da se drugi udeleženci soočajo s podobnimi problemi kot oni sami in da stvari doživljajo podobno) in se povežejo med seboj.

Mladinski voditelji lahko mlade spodbujajo k odkrivanju skupnih točk. Poleg empatije, čustvene podpore, povratnih informacij lahko uporabijo tudi **povezovanje** (vodja skupine poveže izjavo enega člana skupine z nečim, kar je povedal drugi član skupine in pri tem pokaže na podobnosti ali razlike med obema komentarjema; povezovanje pomaga skupini razumeti, da bodo člani včasih razmišljali podobno, včasih pa bodo o stvareh razmišljali in čutili različno) in **razjasnjevanje** (voditelj izlušči bistvo sporočila tako na ravni razmišljanja kot na ravni čustev z namenom, da bi udeležencu pomagal izraziti nasprotujoča si ali zmedena sporočila in misli).

Pokroviteljski odnos do mladih z manj priložnostmi. Udeleženci, ki sami sebe ne doživljajo kot mlade z manj

priložnostmi ali s posebnimi potrebami, včasih razvijejo pokroviteljski odnos do vrstnikov s posebnimi potrebami. To se pokaže kot preveč zaščitniški ali celo rahlo podcenjevalen odnos, lahko pa tudi kot pretirana prijaznost in pozornost do članov s posebnimi potrebami. Mladinski voditelj lahko v tem primeru najprej kritično preveri svoj odnos do mladih z manj priložnostmi in način, kako pristopa k njim v primerjavi z ostalimi udeleženci. Zgled mladinskega voditelja in tiha, skrita, pogosto nezavedna prepričanja, ki vodijo njegovo ravnanje, se namreč v vedenju mladih odražajo bolj kot bi pričakovali. Drugič, v skupini lahko odkrito spregovori o svojih opažanjih. Dober mladinski voditelj zna ob pravi priložnosti izzvati člane skupine.

Organizacije in mladinski voditelji, ki načrtujejo tovrstne projekte, naj se zanje odločajo premišljeno. Če verjamejo, da lahko slehernemu udeležencu projekta ponudijo varno in spodbudno učno okolje, si o njihovem projektu vsekakor želimo izvedeti več.

Načelo 1: Radikalna vključenost

Tujec je dobrodošel in spoštovan. Za sodelovanje v naši skupnosti ne obstajajo nobeni predpogoji razen sprejemanja skupnosti. Vsakdo je “v.” Izjemen si – ko si z nami, se lahko odpočiješ od merjenja svoje vrednosti. Ne zapravljamo časa s tem, da bi te ocenjevali – želimo participacijo, ne evalvacije.

Eno od desetih načel skupnosti in festivala Burning Man

1 V kontekstu programa MLADI V AKCIJI gre za manj učinkovit dostop do formalnega ali neformalnega izobraževanja, transnacionalne mobilnosti in participacije, aktivnega državljanstva, priložnosti za udeležanje družbene moči ter vključevanje v družbo nasplošno. (Vodnik po programu MLADI V AKCIJI, 2009, str. 6)

Dnevni centri za mlade, ki delujejo v okviru centrov za socialno delo

V Sloveniji deluje 62 centrov za socialno delo (v nadaljevanju centri), ki v okviru javnih pooblastil ter nalog na področju varstva otrok in družine (ki jih opredeljuje Zakon o socialnem varstvu) izvajajo naloge in ukrepe, ki se nanašajo na urejanje razmerij med starši in otroki, na zaščito in varstvo otrok itd.

Vendar so strokovni delavci centrov, zaposleni na tovrstnem področju, kmalu ugotovili, da je tovrstno delo z mladimi in družinami nezadostno. Zato v okviru centrov v zadnjih letih deluje vedno več t. i. dnevnih centrov za mlade (v nadaljevanju DCM). Še več pa je takšnih, ki bi si delovanje DCM-ja v svojem okraju zelo želeli.

Osnovni namen delovanja DCM-jev je omogočanje psihosocialnih in drugih, posebnih oblik pomoči otrokom in mladostnikom, ki se soočajo s težavami v procesu odrasčanja. Cilj DCM-jev je potemtakem mladim zagotoviti pomoč pri razumevanju nastale situacije ter pomoč in podpora pri iskanju možnih rešitev s

pomočjo raznovrstnih in njim prilagojenih metod in oblik dela.

V DCM-je se vključujejo otroci in mladostniki, večinoma od 10. do 18. leta starosti, največkrat z že znanimi težavami v procesu odrasčanja. Vzroki njihovih težav lahko izvirajo iz družinske oz. družbene situacije (materialno in socialno pomanjkanje, nezadostna socialna mreža, različne oblike zasvojenosti staršev, težave v duševnem zdravju staršev, drugačno kulturno, etnično, jezikovno ozadje itd.) ali pa so posledica njihovih osebnostnih karakteristik (specifične učne težave, osebe s posebnimi potrebami, mladi z vedenjskimi težavami itd.).

Ker gre pri nekaterih mladostnikih za zelo resno in težko osebnostno ali družinsko problematiko, je naše delo usmerjeno predvsem v vzpostavitev tesnega, osebnega in zaupanja vrednega odnosa z mladostnikom in starši, z namenom oblikovanja skupnega procesa pomoči. Pri tem uporabljamo različne metode in oblike dela: individualno delo (velikokrat s pomočjo prostovoljcev in javnih delavcev), skupinske oblike (tabori, delavnice, mednarodne mladinske izmenjave, skupine za starše itd.) in delo s skupnostjo (interdisciplinarno in multiinstitucionalno timsko delo z osrednjimi institucijami socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja ter zdravstva).

DCM-ji si, z ostalimi nevladnimi mladinskimi organizacijami, delimo enake vrednote in načela dela, metodološke in strukturalne pogoje ter cilje pri delu z mladimi. Hkrati pa je delovanje DCM-jev obogateno s strokovnimi znanji zaposlenih, ki po večini prihajajo iz t. i. pomagajočih poklicev, kot so socialno delo, psihologija, pedagogika, sociologija itd.

Poleg ciljne populacije in drugih karakteristik je specifično za delovanje DCM-jev tudi to, da se v naše dejavnosti mladi največkrat vključujejo že v otroški dobi (lahko tudi pod "prisilo" staršev, npr. slab učni uspeh) in se njihovo vključevanje nadaljuje vse tja do zaključka srednje šole oz. vstopa na trg dela. V tem smislu je naše delo z mladimi predvsem dolgoročni in (sekundarni) preventivni proces v smeri omogočanja različnih oblik pomoči in življenjskih alternativ, z namenom preprečevanja dosedanjih in prihodnjih nezaželenih vedenjskih in družbenih pojavov.

Dr. Helena Jeriček Klanšček, samostojna raziskovalka in promotorka zdravja, Inštitut za varovanje zdravja, Center za promocijo zdravja

K psihoterapevtu ali psihologu le (malo) nori???

Duševne motnje in težave so v svetu in tudi pri nas v porastu in kmalu bodo postale drugi vodilni razlog za zbolewnost na svetu. Kljub temu pa so duševne motnje in težave v primerjavi s fizičnimi še vedno stigmatizirane. Ocenjujejo, da se več kot polovica ljudi na svetu, ki že ima duševne motnje, ne zdravi – bodisi zato ker primanjkuje strokovnjakov in mreža pomoči ni vzpostavljena bodisi zato ker ljudje pomoči ne poiščejo. Če pa že, to skrivajo ...

Ob fizičnih težavah prej po pomoč

Globalne spremembe, finančna kriza, grožnja pandemije, razpad tradicionalnih vrednostnih in socialnih sistemov povzročajo stalno naraščanje negotovosti, strahu in drugih neprijetnih občutij. Ljudje smo vse bolj negotovi in ranljivi in vedno pogosteje se znajdemo v takšnih ali drugačnih stiskah. Če te stiske trajajo dlje časa ali se ponavljajo, je velika verjetnost, da bodo imele škodljive posledice za naše zdravje, ali fizično ali duševno. Zanimivo je, da fizične težave hitreje opazimo in hitreje poiščemo zdravniško pomoč. Če pa so težave duševne narave – torej če se slabo počutimo, nimamo volje, veselja, če nas stalno kaj skrbi, smo potrti in to vpliva na vsa področja našega življenja – pa skušamo težave premagati sami. Iskanje pomoči v primeru duševnih težav pogosto doživljamo kot osebno šibkost in nesposobnost ... Duševnih težav se še vedno drži pridih norosti ...

Revnejši v neenakovrednem položaju

Po drugi strani pa je tudi res, da morda v prvi fazi težave in stiske še niso zrele za zdravnika, ampak morda bolj za psihoterapevta ali psihologa. Mreža tovrstne pomoči je Sloveniji še v nastajanju in posameznik dostikrat ne ve, na koga bi se obrnil. Že nekaj let je v pripravi zakon o psihoterapiji, ki bo uredil ponudbo na tem področju. Nekaj preventivnih dejavnosti opravljajo sicer tudi različna društva, ki pa jih je žal premalo, da bi zadovoljila vse potrebe. Po svoje ne preseneča, da ljudje poiščejo pomoč šele, ko si sami ne znajo več pomagati in so težave že resnejše ter tudi zdravljenje dolgotrajnejše in dražje. Mladi tu niso nikakršna izjema. Ker je večina oblik psihoterapevtskega dela plačljiva, so mladi

še toliko bolj zapostavljeni in diskriminirani glede na ostale skupine in glede na ljudi iz višjih socialno-ekonomskih slojev. Svetovalni centri za otroke in mladostnike, ki so samo štirje, če štejemo še pisarno v Novem mestu, že dolgo več ne uspejo odgovarjati na vse potrebe. Študentje pa se morajo bolj ali manj znajti sami ...

Podobno neenakomerna je tudi dostopnost sekundarnega zdravstvenega varstva, zato otroci in mladi v nekaterih regijah skoraj nimajo možnosti za ustrezno strokovno obravnavo. Dokler bo tako in dokler ljudje z duševno motnjo ne bodo imeli enakih možnosti, ampak bodo diskriminirani in socialno izključeni, se zaman trudimo za destigmatizacijo.

Kaj pa pozitivni vidiki duševnega zdravja

Drug vidik duševnega zdravja, ki se v zadnjem času vse bolj poudarja, pa je pretirana osredotočenost samo na motnje in težave in premajhna pozornost,

ki jo posvečamo pozitivnim vidikom duševnega zdravja. Promocija zdravega in uravnoteženega načina življenja, krepitev samopodobe in zadovoljstva, reševanje problemov, primerno izražanje čustev in spoprijemanje s stresorji predvsem pri mladih je dolgoročen kapital, ki pa ga politiki, ki so običajno usmerjeni v kratkoročne cilje, večinoma ne prepoznajo kot ključnega za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja, posledično zmanjševanje duševnih težav in motenj ter zmanjševanje stroškov.

Duševno zdrav posameznik je srečen in zadovoljen s svojim življenjem, spopada se z izzivi življenja in rešuje svoje probleme. O sebi ima dobro mnenje, se ceni in spoštuje, obdan je s prijatelji, s katerimi ima harmonične odnose ...

V premislek: vsak si lahko odgovori, kako duševno zdrav je in ali bi mu bilo enako lahko povedati, da je bil npr. pri psihiatru oziroma da je bil pri zobozdravniku ...

Alenka Oblak, MOVIT NA MLADINA

Za otroke s posebnimi potrebami je skrajno slabo poskrbljeno

Znano antropologinjo, profesorico in kolumnistko Vesno V. Godino smo prosili, da za Mladje spregovori o svojem pogledu na mladost, mlade, odraščanje in položaj mladih z manj priložnostmi v kulturnem kontekstu.

Večino časa živite v Mariboru. Kako vidite mlade v Mariboru, se vam zdijo drugačni od mladih v drugih koncih Slovenije?

Če ljubljanske študente vprašam, kdo v letniku je iz delavske družine ali s kmetov, ni nikogar več. Prevladuje zgornji srednji sloj. Ti mladi nimajo realne predstave, kako poteka življenje v drugih slojih, imajo pa visoko mnenje o sebi. Lep laboratorij za študij že skoraj socialne patologije. Maribor pa ima še vedno močno kmečko zaledje in veliko študentov, ki niso mestni otroci. Ni umetni socialni izolati samovšečnih, lepih otrok, ki želijo po najlažji poti priti do rezultatov in ostalega, kar hočejo.

Kako vidite položaj mladih v EU, v Sloveniji?

Položaj slovenskih mladih je danes še boljši od položaja mladih v drugih postsocialističnih državah in niti ne slab v primerjavi z mladimi na Zahodu. Slovenija kot samostojna država je majhen sistem. Majhne sisteme pa pokrivajo predvsem neformalni odnosi. Slovenski mladi zato pri razmišljanju o bodoči službi in zaslužku bolj kot na karto znanja stavijo na neformalne mreže – kakšne znance, sorodnike imajo. Na Zahodu neformalne mreže ne morejo pokrivati celotnega družbenega prostora, zato mladi stavijo na formalno izobrazbo in dosežke. V prihodnosti bodo zato slovenski mladi z odpiranjem evropskega trga delovne sile v slabem položaju, za njihovo izobrazbo namreč ne bo stalo primerljivo znanje.

Kako slovenska kultura vpliva na življenje današnje mladine?

Tradicionalna slovenska kultura je egalitarno kolektivistična, ne individualistična. Pogosto slišimo: mladi že kažejo znake socialne nesolidarnosti. Pa je sprememba vrednot res tako velika? Menim, da bi mladi takoj, ko bi sami potrebovali medgeneracijsko socialno solidarnost, od drugih pričakovali osnovne stvari, ki jih potrebujejo. Mladi se pritožujejo nad pomanjkanjem stvari, ki jih je družba prej normalno nudila – stanovanj, služb ... Seveda, to je problem. Vendar se v tem kaže tudi tradicionalna usmerjenost: mladi vidijo to, da skupnost poskrbi za njihove potrebe, kot avtomatično pravico. Mladim na Zahodu to ne bi prišlo na misel.

Ali vidite kakšno povezavo z obnašanjem mladinskih organizacij, nevladnih organizacij, da pričakujejo,

da bo država dala denar, na tržni sektor pa se naslanjajo bolj malo?

Vsak hoče biti samostojen, dokler mu gre. Ko mu ne gre več, pa zahteva, da nekdo poskrbi zanj, recimo, država. Samo poglejte absurdne zahteve tajkunov, ki zahtevajo, da država pokrije njihove dolgove, morali pa bi jih strpati v zapor. V tem pričakovanju, da bodo drugi poskrbeli zame, gre za tradicionalno dimenzijo slovenske kulture, dodatno spodbujeno v socializmu: če boš zares na psu, bo kolektiv pomagal. V revnih skupnostih z majhnim številom ljudi je namreč pomembno, da je posameznik z drugimi pripravljen deliti, kar ima, in od njih pričakuje, da bodo tudi oni poskrbeli zanj, kadar na primer ne bo dovolj pridelal.

V ZDA ste preživeli eno leto.

Moj komentar: verjetno bi se Slovenci in Bušmani bolje razumeli kot Slovenci in Američani. (smeh)

Kakšne razlike ste opazili med ameriško in slovensko kulturo?

Če je slovenska kultura usmerjena v odnosnost, je ameriška prežeta z individualizmom. Posameznik je sam, ne računa na nikogar.

Nekaj primerov. V Sloveniji je človek, če je na delovnem mestu zadovoljen, oseba z zgodovino, družino; šef ga pozna, se z njim pogovarja. V Ameriki je uslužbenec anonimno bitje; šef ne ve, kako mu je ime. V Sloveniji tak delovni sistem ljudje čutijo kot kršitev svojega človeškega dostojanstva.

Ali pa slovenska travma glede kosila. Odkar slovenske mame delajo do petih, ni več skupnega družinskega kosila. Če otroci jedo zunaj, so mame nezadovoljne, to

namreč ni pravo kosilo! Nekatere ženske celo zvečer skuhamo kosilo za naslednji dan. Vendar gre predvsem za izgubo priložnosti za druženje, odnose, pogovor. V ZDA nikomur ne pade na pamet, da bi obstajalo kaj takega, kot je skupno kosilo. Podobno je z nedeljami. Američanu se vsaka minuta, v kateri ne zasluži vsaj dolarja, zdi izgubljen čas. Ob nedeljah ne vedo, kaj početi s časom. Slovenci nedeljo porabijo za druženje: z družino gredo k maši, ali pečejo čevapčiče. Če mora Slovenec izbirati med denarjem in druženjem, bo izbral druženje, Američan pa denar.

Kako vidite vlogo mladosti?

Pripravljanje na vlogo odraslosti je prisotno v vseh kulturah. Majhen otrok v nobeni kulturi ne preskoči direktno v odraslo osebo, socializacija poteka po obdobjih. Obdobje, ki mu mi rečemo mladost, traja do prevzema vloge odrasle osebe. Čemu je mladost namenjena, kakšno obdobje je to, ali je težavno ali ne, ali je konfliktno ali ne – to pa je med kulturami različno. Kar se tiče obdobja mladosti, živimo morda v eni bolj nesrečnih kultur: to obdobje vidimo kot težavno, polno stresov, pritiskov, nezadovoljstva. V marsikateri drugi kulturi so to mirnejša obdobja, ki se končajo z obredi iniciacije. Če se posameznik kulturno predpisano vede, dobi pravice, status in dolžnosti odrasle osebe.

Kaj se dogaja v slovenskem prostoru v povezavi z odraslostjo?

Enako kot na Zahodu se dogaja, kar je napovedal Žižek pred tremi desetletji: podaljšano otroštvo, prehod v narcisizem. Otrok je dolgo »mamin otrok«. Tudi ko odraste, je še vedno »mamin otrok«. Mladi do ne vem kdaj ne končajo šole, ne služijo svojega denarja. Po letih se starajo, funkcionalno pa ne odrastejo. Tendenca neodraslosti se pogosto opravičuje s pomanjkanjem služb in stanovanj za mlade, kar je sicer res, vendar ta vzorec obstaja tudi tam, kjer mladi nimajo teh težav. Ta narcisistična naravnost je problem. Kar predstavljajte si družbo, kjer vsak zase meni, da je najboljši, da je center sveta, da so drugi zato tu, da njemu služijo.

Se vam zdi, da sistem prihaja nasproti temu?

To je postala uradna državna politika tudi na področju izobraževanja: ministri govorijo, da je šolo treba narediti po meri otrok. Če otroci niso zadovoljni s šolo, je z njo nekaj narobe; treba jo je spremeniti, da bodo otroci v šoli srečni. Ugodje otrok se torej tudi formalno, z zornega kota

politike, postavlja na najvišje mesto, kar je seveda napačno. To bo imelo socialne in osebne posledice, ki jih v Ameriki že lahko zaznamo: neodraslost, suženjstvo ugodju, asocialno vedenje, povečana stopnja agresivnosti in nasilja že v šolah in podobno. Skratka, smo na dobri poti, da uvozimo vse tisto, kar so ljudje zaenkrat gledali v filmih in rekli: »Ojoj, kako dobro, da se to pri nas ne dogaja.«

Imate izkušnjo življenja z mladim z manj priložnostmi, vaša hči ima namreč cerebralno paralizo. Kako vidite to področje?

Za otroke s posebnimi potrebami je pri nas zelo slabo poskrbljeno, zdaj v času krize še slabše. Za otroke, ki so popolnoma hendikepirani in jih prevzamejo institucije in domovi, je še nekako poskrbljeno. Za otroke, ki so ravno toliko hendikepirani, da sicer ne bodo mogli nikoli delati osem ur, nekaj pa bi vendarle lahko delali in skoraj normalno živeli – tudi moja hči spada med te – pa ni poskrbljeno. Zgodí se, da otrok konča gimnazijo, starši ga poskušajo vključiti v institucijo, tam želi pozornost, zaposlitev, socialno mrežo, delovanje, aktivnost, zato se instituciji zdi »moteč« in »prezahteven«. Institucij za otroke, ki samo vegetirajo, je premalo; institucij za otroke, ki bi hoteli nekaj početi, pa v Sloveniji sploh ni. Sramota za državo! Gre za diskriminacijo na osnovi zdravstvenega stanja, sicer protustavno in v nasprotju z vsemi deklaracijami in zakoni, ki pa je dejstvo.

Drug problem je vprašanje, kaj bo z otrokom, ko starši umrejo. Edina trenutno obstoječa rešitev je vključitev v institucije, kjer so otroci, ki so živeli skoraj normalno, obsojeni na nedelo in vegetiranje, torej na eksistenco pod nivojem, ki so ga bili dotlej vajeni. Žal se to pogosto konča s samomorí.

Ta del zgodbe bo potrebno spremeniti. Starši se bomo morali pričeti boriti, se organizirati in državo prisiliti, da bo problem sploh videla. Država seveda pravi, da je v primerjavi z drugimi problemi ta problem majhen. Če je zares majhen, bi ga bilo zato še lažje rešiti! Majhni problemi običajno ne stanejo veliko. Strošek, da bi poskrbeli za te otroke, bi bil v primerjavi s Patrio in podobnimi zadevami zelo majhen.

Kako lahko tak otrok, ko postane mladostnik, s svojo podobo in samopodobo živi naprej?

Otroku je treba omogočiti, da živi svoj projekt, da si izbere svoj cilj ne glede na siceršnje omejitve in da živi kar se da normalno življenje.

Katere druge skupine mladih imajo v primerjavi z vrstniki manj priložnosti?

Otroci nižjih slojev. Tudi ti so žrtev družbene brezbrčnosti. Stanje te skupine se absolutno slabša in možnosti zanje se radikalno zmanjšujejo. Mislim, da bi nas to res moralo skrbeti.

Mali človek ...

Da. Rekla sem že, da v Ljubljani skoraj ne srečam več študenta iz nižjega sloja! Ko učim bodoče pedagoge, pogosto rečem, da je z zornega kota naroda to problem. Še več, je kriminalno. Otroci, ki je zelo nadarjeni, vendar je iz nižjega sloja, nima skoraj nobene možnosti več, da bi šel študirat. Torej niti ne bo mogel razviti svojega talenta, niti od njegovega talenta narod ne bo imel nič. Gre za individualno človeško in seveda tudi socialno škodo. Slovenci nismo tako velik narod, da bi si lahko privoščili tako veliko izgubo človeškega kapitala.

Hvala za pogovor. Kaj bi ob zaključku še želeli povedati mladim?

Mladi naj se zavedajo, da v naslednjih letih ne bodo več živeli v malih zaprtih slovenskih svetovih in podsvetovih. Zato naj vendar investirajo v svoje znanje. Edina možnost za njihovo zaposljivost je konkurenčnost z zahodno delovno silo, to pa seveda pomeni, da morajo znati vsaj toliko kot diplomanti dobrih fakultet na Zahodu.

Iz Bruslja: Mladi razpravljali o zdravju

Mislite, da mladi ne razmišljajo o svojem zdravju? Na dvodnevni mednarodni konferenci o zdravju mladih v začetku julija v Bruslju je 200 mladih iz različnih evropskih držav s političnimi odločevalci razpravljalo o oblikovanju politik za spodbujanje zdravega načina življenja in kako lahko mladi pri tem sodelujejo. Konferenca, ki jo je pripravila Evropska komisija z Evropskim mladinskim forumom in Svetovno zdravstveno organizacijo, se je z namenom prisluhniti mladim udeležila tudi evropska komisarka za področje zdravja Androulla Vassiliou. Mladi so danes sicer bolj zdravi kot kdaj koli prej, pa vendar nam statistika ponuja podatke, ki nas morajo zbuditi:

- Evropska unija vsako leto izgubi 20.000 mladih zaradi nesreč in poškodb.
- Samomor je še vedno tretji najpogostejši vzrok smrti med mladimi.
- McDonalds je v času svetovne gospodarske krize celo povečal svoj dobiček.
- V zadnjem (in prvem) poročilu o mladih v EU beremo, da je vsaj 20 odstotkov mladih v starosti med 18 in 24 let na robu revščine.

Konferenca je poleg podatkov in informacij predstavila primere dobrih praks, tudi projektov, sofinanciranih s strani programa Mladi v akciji. Zaključki so bili spodbudni, zdravje mladih ostaja pomembno za evropsko politiko. Vsak minister bi moral biti tudi minister za zdravje, je bilo slišati na eni od okroglih miz konferenca.

Več o konferenci si lahko preberete na interaktivni spletni strani (http://ec.europa.eu/health-eu/youth/conference/index_en.htm), ki je na voljo tudi v slovenskem jeziku. Vabljeni tudi blogerji.

Kaj boste danes naredili za svoje zdravje in dobro počutje? Odgovornost je namreč kljub vsemu še vedno naša.

Barbara Zupan

Zelena knjiga Evropske komisije: Spodbujanje učne mobilnosti za mlade

POSVETOVANJE POTEKA DO 15. DECEMBRA 2009!

VEČ INFORMACIJ NA www.eurodesk.si/mladinska-politika/ucna-mobilnost

Kako je mogoče povečati razpoložljivost informacij in nasvetov glede mobilnosti?

Ali poznate primere dobre prakse na področju mentorstva in vključevanja?

Kaj pa primeri dobre prakse?

Kaj bi še bilo treba narediti za spodbujanje mobilnosti v Evropsko unijo in iz nje ter kako bi bilo treba to storiti?

Kaj so po vašem mnenju najpomembnejše ovire pri motiviranju mladih za mobilnost?

Katere so najpomembnejše težave, s katerimi se pri učni mobilnosti srečujejo prikrajšane skupine?

Katere so najpomembnejše zakonske ovire za mobilnost, na katere ste naleteli?

Kako je mogoče najbolje obravnavati jezikovne in kulturne ovire za mobilnost?

Kako je mogoče kar najbolj uporabiti IKT za zagotavljanje uporabnih možnosti za virtualno mobilnost, da se obogati dejanska mobilnost?

Kateri ukrepi so mogoči za zagotavljanje kakovostne mobilnosti?

Kako je mogoče motivirati podjetja za večje vključevanje v mladinsko mobilnost?

Ali menite, da bi bili cilji koristno orodje pri določanju strategije mobilnosti? In če, na kateri ravni naj bi bili ti cilji (evropski, nacionalni, institucionalni, sektorski itd.)?

Ali se lahko pristop iz elektronskih partnerstev uporabi v drugih sektorjih učenja, npr. prostovoljskih službah in poklicnem sektorju?

Kako je mogoče bolje vključiti vse udeležence in vire na nacionalnih, regionalnih in lokalnih ravneh v interesu mladinske mobilnosti?

Ali lahko navedete dobre primere in inovativne zamisli za financiranje mladinske mobilnosti?

Razpis za program Varnejši internet

Otroci in mladi so danes med najbolj ogroženimi uporabniki spletnih in mobilnih tehnologij v Evropi. Program Varnejši internet želi s pobudami za ozaveščanje in z bojem proti škodljivim spletnim vsebinam otroke in mlade ozaveščati in zaščititi. V okviru programa je objavljen razpis za financiranje projektov, ki ustvarjajo varnejše spletno okolje za mlade.

Rok za prijavo je 19. november 2009!

Več informacij je na voljo na:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/

Natečaj za prevajanje Juvenes Translatores

Po dveh uspešnih natečajih, izvedenih v letih 2007 in 2008, bo letos potekal že tretji natečaj za mlade prevajalce Juvenes Translatores. Sodelujejo lahko sedemnajstletni dijaki, ki bodo prevajali določeno besedilo, kombinacijo jezikov pa si bodo izbrali sami. Izbirali bodo lahko med 23 uradnimi jeziki Evropske unije. Zmagovalci natečaja bodo povabljeni na dvodnevni izlet v Bruselj.

Rok za prijavo je 24. november 2009!

Več informacij je na voljo na:

<http://ec.europa.eu/translatores>

Štipendije za umetnike UNESCO-Aschberg

Štipendije za umetnike UNESCO-Aschberg spodbujajo mobilnosti mladih umetnikov, da bi obogatili njihovo obzorje, jim omogočili sodelovanje v medkulturnem dialogu in izkusiti kulturno raznolikost. Ta program mladim umetnikom, stari med 25 in 35 let, mladim umetnikom ponuja mesta za pripravništva. Program spodbuja kulturne izmenjave in poudarja potrebo umetnikov po obogatitvi njihovih izkušenj.

Rok za prijavo je 31. december 2009!

Več informacij je na voljo na:

http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_ID=25909&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

Poročilo o mladih v EU

V Evropski uniji živi 96 milijonov mladih, starih od 15 do 29 let, kar predstavlja skoraj 20 % celotne populacije. V poročilu so zbrani podatki, statistike in kratke analize o položaju mladih v Evropi. V njem najdete pregled različnih področij, ki se tičejo mladih v državah članicah EU in razlike med državami.

Mladinsko poročilo je na voljo na:

http://ec.europa.eu/youth/news/doc/new_strategy/youth_report_final.pdf

Prenovljen spletni portal Europa

Spletna stran Europa je uradni portal Evropske unije in naj bi predstavljal vrata do evropskih institucij. Portal Europa je od svojega začetka v letu 1995 zrasel v enega izmed spletnih portalov z največ informacijami na svetu. Portal je bil sicer ob mnogih priložnostih prilagojen uporabnikom, vendar so kritike, povezane s portalom, ostale. Te kritike se nanašajo predvsem na strukturo strani. Evropska komisija upa, da bo prenovljen portal presekel dosedanje slabosti in zadovoljil državljane EU.

www.europa.eu

Najmlajša poslanka v Evropskem parlamentu

Najmlajša poslanka v Evropskem parlamentu je Emilie Turunen iz Danske, ki ima 25 let in pripada evropski skupini Zelenih. V intervjuju za spletni portal EurActiv je povedala, da se bo zavzemala za bolj zeleno politiko in večjo vpletenost mladih v evropsko politiko. Meni, da mora politika Evropske unije postati bolj prijazna do mladih in jih tudi vključevati v zakonodajne postopke. Poleg tega je prepričana, da se morajo evropski politiki prenehati ukvarjati s tehničnim podrobnostmi in spregovoriti o temah, ki imajo resničen vpliv na ljudi – tako se bodo tudi državljani počutili bliže Evropski uniji.

<http://www.euractiv.com/en/eu-elections/parliament-youngest-member-voices-hopes-eu/article-184100>

Program "Erasmus za mlade podjetnike": prvih 100 izmenjav pred vrati
Med poletnimi počitnicami se je na stotine mladih evropskih podjetnikov odpravilo na malce drugačno popotovanje, in sicer na izmenjavo k izkušenejšemu podjetniku v drugi evropski državi.

Izmenjave potekajo od enega do šest mesecev na zelo različnih področjih – od oblikovanja nakita do informacijsko-komunikacijskih storitev. Te izmenjave dajejo novim podjetnikom (tistim, ki načrtujejo odpreti lastno podjetje ali so ga pred kratkim odprli) priložnost preživeti nekaj časa z izkušnim podjetnikom v drugi evropski državi in se od njega naučiti koristnih upravljalških znanj, s tem pa povečajo možnosti za uspeh svojega podjetja.

<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>

Švedsko predsedstvo EU: 1. julij – 31. december 2009

Prvega julija je za drugo polovico leta 2009 Švedska prevzela predsedovanje Evropski uniji. Prednostne teme novega predsedstva so: upravljanje s finančno krizo, nezaposlenost in soočanje s podnebnimi spremembami. Na uradni spletni strani Predsedstva boste našli več informacij o delovnem načrtu na različnih področjih (npr. zaposlovanje, okolje, izobraževanje), dnevni red, program in seznam dogodkov, ki se bodo odvijali v teh šestih mesecih.

Več informacij je na voljo na:

<http://www.se2009.eu>

Konference, dogodki, povezani z izobraževanjem, mladimi in kulturo:

http://www.se2009.eu/en/the_presidency/about_the_eu/education_youth_and_culture

Nizje cene sms sporočil, klicev in brskanja po spletu med mobilnim gostovanjem v EU

Če ste počitnikovali v eni izmed držav članic EU, ste verjetno opazili, da je bil račun za mobilni telefon presenetljivo nizek. 1. julija so namreč začela veljati nova pravila Evropske unije o mobilnem gostovanju, ki so občutno pocenila mobilno telefonijo v EU. Nova pravila med drugim omejujejo cene SMS sporočil, poslanih iz druge države članice, bistveno znižujejo cene podatkovnih storitev (kot je brskanje po spletu ali prenašanje filmov z mobilnim telefonom) pri gostovanju, uvajajo načelo obračunavanja klicev v sekundnem intervalu in dodatno zmanjšujejo stroške gostovanja v tujih omrežjih za odhodne in dohodne klice.

http://ec.europa.eu/slovenija/hp/2009-0701-nizje_cene_sms_sporocil_sl.htm

Pregled tarif gostovanja po državah EU najdete na:

http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/index_en.htm

Podnebne spremembe:

skupna kampanja EU in MTV »Play to Stop«

Evropska komisija in mreža MTV od začetka junija dalje vodita kampanjo "Play to Stop – Evropa za podnebje". Kampanja bo trajala 6 mesecev – do decembra – in je namenjena povečanju zavedanja mladih o nevarnostih, ki jih prinašajo podnebne spremembe ter jih spodbuditi k spremljanju konference o podnebnih spremembah, ki bo potekala decembra v Kopenhagenu. Kampanja "Play to Stop" je namenjena mladim v državah članicah EU in vključuje TV kampanjo, koncert Mobyja v Stockholmu, koncerta v Budimpešti in Kopenhagenu, spletne dnevnike in igre ter vsebine o boju proti podnebnim spremembam. Sama konferenca o podnebnih spremembah bo potekala 7. decembra v Kopenhagenu, na njej pa se bo razpravljalo o ukrepih, sprejetih po konferenci v Kyotu.

Več informacij je na voljo na:

<http://www.mtvplay4climate.eu>

Eurodeskov rokopomnik:

- > 15. november 2009: Pripravišstva pri Evropski agenciji za zdravila
- > 15. november 2009: Pripravišstva pri Evropskem združenju za prosto trgovino
- > 15. november 2009: Usposabljanja pri Evropski vesoljski agenciji
- > 19. november 2009: Razpis za program Varnejši internet
- > 30. november 2009: Pripravišstva pri organizaciji CEDEFOP
- > 30. november 2009: Pripravišstva pri Agenciji EU za temeljne pravice
- > 1. december 2009: Mladi v akciji: Akcija 4.6 – Podpora za partnerske projekte na področju mladine na Evropski ravni
- > 1. december 2009: Vseživljenjsko učenje – COMENIUS
- > 1. december 2009: Mladi v akciji – Akcija 4.6 – Podpora za partnerske projekte v mladinskem sektorju na evropski ravni
- > 10. december 2009: Programi usposabljanja EU – Japonska
- > 15. december 2009: Program štipendiranja za pesalce in koreografe danceWeb 2010
- > 22. december 2009: Začetno usposabljanje raziskovalcev v okviru Akcije Marie Curie
- > 8. januar 2010: Program pripravništva na Japonskem UNESCO/Keizo Obuchi za podiplomske raziskovalce
- > 15. januar 2010: Program pripravništva Bogliasco
- > 15. januar 2010: Pripravišstva pri delegaciji Evropske komisije pri Združenih narodih v New Yorku
- > 20. januar 2010: Program Vulcanus na Japonskem
- > 30. januar 2010: Pripravišstva pri Evropskem centru za preprečevanje bolezni in kontrolo
- > 15. februar 2010: Mednarodni študijski program za strokovne delavce za pomoč mladini in socialno delo
- > 7. april 2010: Štipendije Evropskega raziskovalnega sveta
- > 31. avgust 2010: Pripravišstva pri Svetu Evropske unije

Več <http://www.eurodesk.eu/edesk/> in <http://www.eurodesk.si/eurodesk/razpisi/>

Oton Korošec, Cirkokrog

Mi pa cirkus zganjamo

Če bi bili tretjega avgusta letos na ljubljanskem letališču, bi morda za trenutek postali in se vprašali, zakaj za vruga nekdo nosi na potovanje nahrbtnik, od katerega štrlijo raznobarvni obroči in keglji, hkrati žonglira z žogicami, pri takem početju pa mu družbo delata še dva fanta.

Če bi nadalje vohunili za takimi čudaki, bi ugotovili, da se zadržujejo v skupini trinajstih ljudi in morda predpostavili, da jih družijo ljubezen do nekkih cirkuških traparij, sicer pa si na letališču dajejo opravlja s povsem enakimi rečmi kot navadni smrtniki. Slovo od roditeljev, bratov, sester, partnerjev, preverjanje prtljage.

No, ta zgoraj opisana družina je naša skupina, ki se je povezala v okviru Slovenskega združenja za cirkuško pedagogiko – Cirkokrog in ki je tega dne potovala v Nemčijo. Večina se nas je med seboj poznala, pa vendar se je skoraj za vsakega našel kak neznani obraz. To, da cariniki pri nobenem niso našli orožja, pa je še utrdilo zaupanje v skupini. No, šalo na stran, po postanku v Münchnu in menjavi letala smo srečno pristali na berlinskem letališču. Tudi prtljaga je priletela z nami, kako priročno.

Komaj smo dobro vdihnili nemški zrak, ki je bil, naj samo omenim, bistveno hladnejši od našega, smo ugledali še nemško družino. Navdušeno smo se pozdravili, saj je minilo že leto, odkar smo se zadnjič videli. »Leto?!?« boste presenečeno vzkipeli. »Se poznajo že od prej?«

»Da, leto,« saj je letošnja izmenjava že drugo poglavje v naši skupni knjigi. Lansko leto smo v podobni zasedbi in z enakim namenom že imeli izmenjavo. Tista se je dogajala na našem terenu, v mirnem zavetju mariborskega Pohorja, navdušila in povezala pa nas je do te mere, da smo se odločili izpeljati še eno.

Realizacija take zaobljube seveda ni bila tako lahka oz. samoumevno možna. Za projekt je bilo treba navdušiti tako nemško kot tudi slovensko stran, saj je šlo za t. i. bilateralno izmenjavo, ki je financirana iz programa Mladi

v akciji. Brez te finančne pomoči izmenjave ne bi mogli izvesti.

Potem ko smo vedeli, da je projekt sprejet, smo še bolj navdušeno načrtovali našo skupno cirkuško prihodnost. Na srečanjih udeležencev in mentorjev smo se dogovorili za kodeks obnašanja, se pogovorili o namenu izmenjave in praktičnih aspektih ter razmišljali o tem, kako bomo nemškim prijateljem prikazali dragocene slovenske značilnosti.

Ostali smo torej na berlinskem letališču. Družno z nemškimi cirkusanti smo se usedli

na avtobus, ki nas je popeljal po nemških avtocestah in podežlju do našega cilja. Pokrajina je bila ravna, obzorje in polja posejani z vetrnicami, ceste obdane z drevoredi, nebo nekoliko težko in zrak hladen. Nemčija nas ni sprejela s toplino, a toplina v srcih se ni dala motiti in pot je v prijetnih pogovorih minila kot blisk.

Namestili smo se in začeli vaditi še pred prvim skupnim krogom, ki je bil namenjen spoznavanju udeležencev in udeleženk. Naslednje jutro smo začeli prvi delovni dan, ko smo se odločili, kako bodo potekali dnevi vaje. Ob dopoldnevih smo imeli

štiriurno vajo, razdeljeno v dva bloka. Prvi blok je bil namenjen cirkuškim disciplinam akrobatiki, žongliranju, roli boli, drugi blok pa čarovnijam, monokolesu, hoduljam in diabolu.

Predstavljam si, da morda ne poznate role bole in ker je tako zabavna, vam jo opisujem: sestavljena je iz valja in deske. Stojimo na deski, ki stoji na valju. Tako moramo vseskozi loviti ravnotežje. Čisto tako kot v vsakdanjem življenju, kajne?

V popoldanskem času pa obveznega treninga ni bilo, bil je vsakodnevni izlet do bližnjega jezera, ki ni bil obvezen. Imeli smo tudi »debatne krožke« (ekologija, medkulturni dialog, aktivna participacija, mladinska politika, toleranca ...), adrenalinske povezovalne igre in izbirne cirkuške discipline. Kot se je izkazalo, smo tudi v popoldanskem času veliko trenirali. Svojevrsten spokoj nastanitvenega kraja nas je napolnil z delovno vneto.

Verjetno se nam je deloholija počasi naselila v krvi, ko pa se vendar ukvarjamo s cirkuškimi disciplinami, ki po mojem mnenju zahtevajo res veliko časa in vztrajnosti. Učili smo se med sabo, dekleta so nam pomagala pri akrobatiki, mi pa njim na primer pri žongliranju. Na tak način človeku tudi pri učenju ni dolgčas in prav zares se lahko pohvalimo (tukaj naši mentorji zagotovo globoko kimajo z glavami) z entuziazmom za učenje novega.

Tudi naš kraj, našo zgradbo smo vedno bolje spoznavali. Del, v katerem smo spali in ne vadili, je bil res čudovito opremljen. Vsaka spalnica je bila drugače stilsko izpeljana, bodisi asketsko bodisi nekoliko razkošno. V zgradbi so se nam razkrivali čudoviti prostori za pitje kave, čajev in igranje skupinskih iger. Povsem pogoščene smo se čutili tudi pri hrani, saj sta tamkajšnji večno nasmejani kuharici vsak dan postregli s tremi rajskimi obroki.

Ko so dnevi minevali in smo se v svojih disciplinah malo udomačili, smo začeli sestavljati posamezne točke, ki bodo kasneje postale del naše skupne predstave. Odločiti smo se morali za tematiko predstave, tako da so bile točke povezane. Izbrali smo temo »potovanje«. Bližal se je tudi prvi pomembnejši dan izmenjave, dan, ko smo nastopili na »open stageu« oz. »odprtem odru«. Takrat smo imeli že skoraj izdelano predstavo, poleg tega pa je lahko na oder prišel kdor koli je hotel in je nekaj pokazal. Gledali so nas vaščani Reichenowa. Med predstavo so se smejali

do solz in njihov odziv nas je spodbodel za nadaljnje delo.

Po devetih dneh od skupnih trinajstih je prišel čas, da se od Reichenowa poslovimo in odpotujemo v Berlin. Kuharicama smo se zahvalili po cirkuško – s »stage divingom«, carsko! Spet smo bili priča solzam v očeh.

Po dobri uri vožnje smo prispeli v Berlin. V Berlinu sem imel občutek, da je mesto enostavno preveliko, da bi samo sebe

obvladalo in je tudi bistveno bolj raznoliko kot Ljubljana, poleg tega pa se čuti, kakšna kulturna prestolnica je to bila in je še ter kako nedaleč so povsem drugačni časi v Berlinu. Tudi zgradba mesta je zelo kompleksna, saj je razdeljen na 12 okrožij. Nastanili smo se kar v cirkuškem šotoru naših partnerjev (Kinderzirkus Cabuwazi), kamor sicer nemški gojenci hodijo na popoldanske treninge tako kot pri nas mladi hodijo na ples, v glasbeno šolo, na košarko, nogomet ... V Berlinu je 5 takih šotorov in vsi očarajo s svojimi pravimi cirkuškimi barvami in vzdušjem.

Dnevi v Berlinu so bili kar naporni in stresni za celotno skupino, saj smo začeli vaje izvajati vsi skupaj, delati generalke za končno predstavo v cirkuškem šotoru. Tu smo lahko izkusili, kaj pomeni strpnost in koliko je vredna. Točke smo še izboljšali, morda tudi podaljšali. Vaja dela mojstra, mojster pa vajo.

Prišel je dan naše predstave. Ob treh je publika, do katere smo čutili potrebno odgovornost, napolnila prostor. Začeli smo s točko na hoduljah, vse točke je med seboj povezovala čarovnija, spektakel so ustvarila monokolesa ... Publika je popotovala z nami in zopet je bil odziv dober.

O slovesu med nami in Nemci bi največ povedale slike obrazov od blizu ali pa kar kontrolorji na pregledu prtljage. Verjetno razen pri mladoporočencih namreč še niso videli tako čustvenih odprav na letalo – skupina kar ni in ni mogla narazen, solze pa spet v potokih. Oh, mladost je res en cirkus!

Mateja Pačnik, Društvo Center za pomoč mladim

Pozornost, prosim ali više pažnje, molim

Mednarodna mladinska izmenjava Pozornost, prosim je potekala v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v vasici Breg nad Mežico od 13. do 21. julija. Izmenjava je bila nadgradnja lanske. Udeležilo se je 36 mladih iz Slovenije in Srbije.

Tako slovenski kot srbski mladi večinoma prihajajo iz socialno ogroženih družin, polovica od njih sodi v skupino mladih z motnjo v duševnem razvoju. Petra Šantl, slovenska udeleženka, je o prvem srečanju z mladimi s posebnimi potrebami dejala: »Name so naredili pozitiven vtis. Marsikaj sem se naučila od njih, predvsem pa to, da so le ljudje s svojimi čustvi tako kot mi. Izmenjava mi je zelo koristila, saj sem se znebila strahu in marsikaterega predsodka glede 'drugačnih'.« Mladi so z medsebojnim druženjem spoznali drugačne načine življenja, si aktivno pomagali pri vsakdanjih opravilih in ovirah, se znebili predsodkov in stereotipov. Tamara Perduv, srbska udeleženka, je spregovorila o svojih pričakovanjih do izmenjave: »Zelo sem vesela, da sem tukaj. Sem smo prišli, da se družimo,

spoznamo nove stvari in spletemo nova prijateljstva.«

In kaj smo skupaj počeli? Rdeča nit izmenjave je bila ustvarjanje lutkovne predstave, ki je bila zaigrana na prireditvi v Slovenski Bistrici. Udeleženci izmenjave smo se razdelili v štiri skupine glede na lasten interes in znanja, ki jih imamo oz. jih želimo pridobiti. Animacijska skupina je lutke animirala, likovna je lutke izdelala, glasbena je poskrbela za glasbeno spremljavo na predstavi, medijska pa je vsa dejanja fotografirala, zabeležila in posnela kratek film, ki je bil predvajan

na lutkovni predstavi. Pri ustvarjanju lutkovne predstave nam je kot mentor pomagal Matevž Gregorič iz Koruznega zrna. Nismo ustvarjali samo lutkovne predstave, ampak smo počeli tudi druge stvari. Odšli smo v mežiški rudnik in se seznanili z delom rudarjev nekoč, obiskali smo nagajivega škratek Perkmandeljca, igrali napete igre finskega šaha, si s sitotiskom polepšali majice, se peš podali na Pikov vrh, poskusili srbsko in slovensko hrano na obeh nacionalnih večerjih, peli, plesali, se veliko pogovarjali, odkrivali razlike in podobnosti med jezikoma in kulturami, skratka, imeli smo se super.

Prireditve v Slovenski Bistrici so najprej s plesom in pesmijo otvorili pragerski folkloristi, člani Turističnega društva Breza. S plesom in pesmijo so dodobra ogreli občinstvo. Sledil je nastop Danija Mariniča in Grege Potiska iz vokalno-instrumentalne skupine

Samson, z njima pa je zapela tudi srbska udeleženka Dragana Marković. Nato je sledila lutkovna predstava, kjer smo spremljali dogodivščine medveda Gricka in Perkzajca ter se dodobra nasmejali, pa tudi prestrašili. Obiskovalci – bilo jih je okoli 80 iz vse Slovenije z gosti iz Srbije – so do zadnjega kotička napolnili dvorano. V prostorih Koruznega zrna je svoja dela razstavil tudi mladi srbski umetnik Srđan Vucelja.

Špela Jančič, slovenska udeleženka, je po predstavi dejala: »Predstava je bila pika na i celotne izmenjave, trud vseh nas je bil poplačan.«

Metka Bahlen, Zavod Bob

Še pes je grd, če je suh ...

... je zapisal Kaktus v svojem komentarju prispevka o projektu 'Ljubljana je geto?'. Se tudi vi sprašujete, kje je povezava?

Vrsta raziskav v Evropi in pri nas je pokazala, da teža problemov mladih narašča. Tempu življenja je vedno težje slediti, v nas se naseljujejo negotovost, tesnoba in skrb za prihodnost. Narašča nezaupanje posameznika v zmožnost oblikovanja svojega življenjskega poteka, hkrati pa je v to prisiljen. Postal bo tisto, kar bo ustvaril sam, nenehno se mora potrjevati in dokazovati, da je izviren, drugačen, poseben, boljši od drugih. Suhim psom se v tej zgodbi ne piše prav dobro. Predvsem se je bati, da se bodo požrli med sabo.

Vse to se potrjuje v projektu 'Povej! Kako pa tebe dogaja?', ki smo ga izvajali leta 2006. V dokumentarnem filmu, ki je takrat nastal, je rdeča nit v izjavah mladih prebivalcev Ljubljane ravno izključenost, slaba perspektiva in splošno nezadovoljstvo z življenjem. Nemalo jih je govorilo o tem, da živijo v getu, kar je bilo za nas največje presenečenje. To temo smo kasneje raziskovali v projektu 'Ljubljana je geto?'.

Namenili smo ga vsem mladim, ne glede na družbeni status, nacionalno pripadnost, debelino denarnice ali kakršno koli drugo opredelitev. Prav iz tega razloga smo pozornost posvetili zlasti vključevanju tistih, ki običajno nimajo javnega glasu ali se njihov glas ne sliši. Naš cilj je bil zagotoviti mladim dostop do virov, ki pripomorejo k družbeni vključenosti.

Mladi za mlade! je bilo naše ideološko izhodišče. Najbolj so nas zanimala blokovska naselja, kot so Šiška, Dravljje, Fužine, Nove Jarše, Črnuče, Rudnik, in naselja, kot so Rakova Jelša ali Tomačevo. Povsod tam naj bi bili geti in smo se jih odpravili poiskat. Obiskali smo tudi nekatere točke v mestu, ki so specifične po urejenosti in subkulturnih skupinah, ki se tam zbirajo, npr. Metelkova mesto in Tovarna Rog. Tam smo vzpostavili stik z 'naključno-naokrog-visečo' mladino, se pogovarjali o tem, kaj počnejo in jih zaprosili,

naj pred kamero povedo izjavo na temo 'Ljubljana je geto?'.

Vsakdo se je imel možnost pridružiti ekipi snemalcev, novinarjev, montažerjev ali fotografov. Nekateri so to radi storili in poizkusili sami, drugi so raje samo povedali svoje mnenje za kamero, tretji pač niso želeli postati medijske zvezde in smo se z njimi samo pogovarjali. Geto je dokaj provokativna tema in nas je v debatah vodila še na mnoge druge, kot so družbena neenakost, rasizem, homoseksualnost, gradnja mošeje v Ljubljani ali ksenofobičnost, medosebni odnosi, nasilje, izoliranost, družbena razmerja moči, kršenje človekovih pravic, odnos do priseljencev, revščina vs. bogastvo itd.

Četudi geta nismo našli, se je zgodilo vse, kar se je moralo zgoditi. Ščasoma se je oblikovala skupina sedmih uličnih animatorjev, raziskovanje pa smo razširili z mnenji g. župana in nekaterih strokovnjakov na področju družbenega raziskovanja. Organizirali smo delavnice videomontaže in obdelave digitalnih fotografij, kjer je nastal dokumentarni film in razstava fotografij.

Poleg premiere projekcije filma in otvoritve razstave v Hostlu Celica smo imeli odmevno predstavitev tudi v KUD-u France Prešeren. Naša razstava je bila na ogled skoraj mesec dni

in v okviru projekta 'Ljubljana je geto?' smo tam organizirali še dogodek v Poletni muzejski noči. Film smo predstavili tudi v četrtinskih mladinskih centrih, predvajajo ga na GEA TV, projekt pa je bil predstavljen tudi v drugih medijih in na okrog 30 spletnih portalih. Za začetek oktobra 2009 smo že dogovorjeni za predstavitev v Klubu vrhniških študentov Zakon, dogovori pa tečejo še v Kinodvoru in v nekaterih drugih mladinskih in študentskih klubih po Sloveniji.

Pogosto beležimo komentarje na naše posnetke, ki so objavljeni na YouTubeu. Vsake toliko se tudi oglasi kdo, ki bere naš blog ali naleti na kakšnega od letakov in bi si želel ogledati film. Izdelali smo tudi DVD, na katerega smo posneli dokumentarni film in fotografije z razstave.

Bistven prispevek vidimo v boljši informiranosti mladih, ki se običajno zadržujejo v ozkem krogu znancev in znanega okolja, v popestritvi dogajanja in s tem posredno spremembi lokalnega okolja in celo v novih idejah za dvig kakovosti življenja. Zdi se, da se je za marsikaterega suhega psa našla debela kost za glodanje.

Če vas zanima še kaj več, obiščite naš blog www.ljubljana.je.geto.blogspot.com ali spletno stran www.zavod-bob.si, kjer najdete naše kontakte. YO!

Henk Persyn, Zavod Manipura

Doors more wide open

Usposabljanje z namenom izboljšanja kvalitete mednarodnih projektov za mlade s težavami na področju družbenega vključevanja na osnovi "Out door" metodologije

Večina strokovnih delavcev s področja dela z mladimi s težavami na področju družbenega vključevanja se nas strinja, da ima uporaba "out door" metodologije pozitiven učinek tako na mlade kot na mladinske delavce. Kreirajte izziv, spodbudite mlade, da vanj zagrižejo in skupaj smo korak naprej ...

Tako enostavno na žalost ne gre. Potrebno je nekaj več in to smo želeli izkusiti in deliti z mladinskimi delavci na našem treningu "Doors more wide open".

Izkustveno učenje je pomemben del neformalnega učenja, kamor se uvršča program "Mladi v akciji". Vsak korak oziroma akcija v tem procesu je načrtovana in že pred izvedbo so opisani cilji, ki jih z aktivnostjo želimo doseči. Če se spomnimo na teorijo ameriškega raziskovalca Kolba, je učenje proces transformacije osebne izkušnje v vpogled in osebno znanje (Kolb, David A. 1984. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N. J.). Poenostavljeno: najprej potrebujemo izkušnjo

(the "doing"), sledi samoopazovanje z refleksijo ("observation and reflection"), s čimer našo izkušnjo preoblikujemo v bolj abstrakten koncept, ki ga lahko kasneje preverimo v novih situacijah. Ko se proces nekajkrat ponovi, je znanje oblikovano.

Bistveno je torej, da situacije vnaprej pripravimo tako, da bodo izkušnje vodile k vnaprej zastavljenim ciljem. Pri mladih z omenjenimi težavami so pomembni splošni cilji krepitev samozavedanja, zaupanja v lastne sposobnosti, večanje vztrajnosti in posredno izboljšanje samopodobe, cilji vsake posamezne aktivnosti pa so v sklopu splošnih ciljev opredeljeni na konkretnem nivoju.

V socialnem sektorju se vedno znova soočamo z enim in istim problemom – financami. Še posebej, ko se začnemo pogovarjati o "out door" metodah. Večina ljudi si namreč pod tem pojmom predstavlja ekstremne adrenalinske aktivnosti, ki jih morajo voditi izurjeni specialisti in so seveda tudi ekstremno drage.

Z našim treningom smo mladinskim delavcem iz desetih različnih držav pokazali, kako se da izvesti veliko "out door" aktivnosti z zelo malo ali celo nič denarja. Pomembne so le ustvarjalnost, pozitivna energija in dobra priprava.

Trening je potekal po principu TAPE-metode. Udeleženci so najprej sami preizkusili različne aktivnosti (Taste), nato so morali v manjših skupinah, oblikovanih glede na interese oziroma ciljne skupine, s katerimi delajo, svoja izkustva analizirati (Analyse). V naslednji fazi (Product) so samostojno oblikovali in izvedli aktivnost z gostujočo skupino slovenskih otrok in mladostnikov, učni proces pa se je zaključil z evalvacijo (Evaluate).

Otroci in mladostniki, ki smo jih povabili k sodelovanju, so bili iz lokalnih dnevnih centrov za mlade z manj priložnostmi. Skupaj smo aktivno prebili celo popoldne. Mladi so v pripravljenih aktivnostih z zanimanjem sodelovali, skupaj pa smo izvedli še evalvacijo. Povratne informacije z njihove strani so bile za nas izrednega pomena.

Za udeležence treninga je bilo delo s slovenskimi mladostniki velik izziv. Poleg dejstva, da so se prvič srečali, je bila tu še jezikovna bariera in vse skupaj je tekom aktivnosti vodilo do nekaj komičnih situacij, na koncu pa sta prevladala občutek zadovoljstva in uspeha.

Trening smo po enem tednu v lepem okolju Bohinja zaključili s konkretnimi dogovori o nadaljevanju sodelovanja. V naslednjih letih bomo tako realizirali različne mladinske izmenjave po principu izkustvenega učenja in razširili mrežo organizacij, ki bodo sodelovale v kratkoročnih EVS-projektih za mlade z manj priložnostmi.

Hvala vsem udeležencem za soustvarjanje tega izvrstnega treninga!

Dnevnik

Dežnik, denarnica, ključ, robčki – poslednji zavojček iz Slovenije, ki mu je uspelo preživeti več kot štiri mesece. Ura je 9.40 in spet sem pozna kot ponavadi. Po rutinskem pregledu stvari, ki jih »nujno« potrebujem, se končno odpravim na delo. Po prvem levem ovinku stopim na eno izmed glavnih in najbolj prometnih cest do centra mesta Belfast – Ormeau Road. Ob tem času ni več pretirane gneče, saj se večina ljudi zvali do dela med osmo in deveto uro. Sedaj prevladujejo »postopači« in delavci, ki dovažajo hrano mesarijam in restavracijam s hitro prehrano. Danes ni nič nenavadnega. Se je pa že zgodilo, da mi je tik pred nosom bingljala svinjska noga, ko sta dva mesarja prenašala celo svinjo iz tovornjaka.

Moja organizacija in center dogajanja je dobrodelna institucija za slepe in slabovidne, z glavnim sedežem v Londonu in eno izmed podružnic v Belfastu. Z mnogimi različnimi oddelki ponuja ljudem različne možnosti, med katere sodijo tudi aktivnosti za starejše ljudi, ki so svoj vid izgubili nedavno ali pa se z izgubo srečujejo od rojstva. Prvenstvena naloga našega tima je omogočiti in izboljšati kvaliteto življenja ljudi ne glede na starost. Tako je npr. moja glavna naloga priprava in organizacija različnih aktivnosti, od bralnih krožkov, glasbe, petja, kreativnega pisanja, svetovanja o zdravi prehrani, negi telesa, do izdelovanja čestitk, keramike, risanja, vezanja ... ali zgolj igranja športno-družabnih iger, kot je npr. balinanje. Zato je potrebno napisati program za posamezno skupino in narediti časovni načrt, poiskati izvajalce in pomagati pri sami izvedbi. Seveda ne gre brez dela v pisarni in približno enkrat mesečno se udeležim različnih seminarjev, srečanj z drugimi organizacijami, ki so namenjeni iskanju novih partnerjev in drugih družabnih dogodkov za starejše. Da nam kaj ne uide iz rok, pa približno dvakrat mesečno organiziramo interne sestanke, na katerih usklajujemo delo celotnega tima.

V naši pisarni, kot po pravilu v zadnjem času, ni še nikogar. Danes je torek in dva sodelavca delata samo polovični delovni čas, ostale tri prostovoljke pa zamujajo (kdo bi jim zameril, saj so na koncu projekta in se ubadajo s končnimi poročili). Še dobro, tako lahko brez skrbi opravim nekaj telefonskih klicev, ne da bi me kdo poslušal.

Po eni uri klicanja mi pošteno odleže. Nekateri ljudje so namreč osamljeni in komaj čakajo, da jih kdo pokliče. To niti ni težko, saj jih večino že poznam iz rednih skupin in mi je v veselje čebeljati z njimi, malo me skrbi le za račun. Kakor koli, dan se je dobro začel, saj mi je uspelo dobiti vse ljudi, ki so člani skupine za lobiranje. Trenutno se pripravljajo na mesec osveščenosti in skupaj moramo pripraviti nekaj aktivnosti. Prejšnji teden smo bili povabljeni k javni razpravi o mreži prevozov, naslednji teden pa bomo v mestni hiši poskušali najti konkretne rešitve k izboljšanju prometne situacije. Super, sedaj si že lahko privoščim kavo. Program za ostale skupine lahko malo počaka.

V kuhinji srečam svojo mentorico. Na hitro preveriva stvari, ki jih je bilo potrebno narediti včeraj. Za poletje imamo vse pripravljeno. Odpraviva se v njeno pisarno, kjer je polno letakov za promocijo novega projekta. Kasneje bodo že nared, najprej pa sledi kava.

Polona Car

EVS v Zavodu Pekarna-magdalenske mreže

EVS-prostovoljci so že šesto leto nepogrešljiv del Pekarna-magdalenske mreže. Če bi želeli strniti vse izkušnje, ki smo jih s tem pridobili mi in prostovoljci, bi zagotovo dobili več kot zgolj pečenje belgijskih vafeljev, organiziranje odštekanih umetniških razstav, ki so privabile množice obiskovalcev, številne koncerte, ki so končno omogočili poplesavanje ob ritmič glasbe, ki te s svojim upiranjem trendom še lahko navduši, projekcije filmov neodvisne filmske produkcije, ki so tako prijale skupaj s toplimi sendviči in (pre)vročim čajem, zelena obnova Pekarne ... če naštejemo le tiste projekte gostujočih prostovoljcev, ki mi trenutno padejo na pamet. Seveda neskončno in nemerljivo več. Pri nas smo večinoma idealisti in romantiki ter se strinjamo s P. Shepardom, ki pravi: »Na brezmejnem nebu so oblaki videti obsežnejši in včasih imenitno odsevajo krivino zemlje,« zato se vedno znova veselimo navdušenja, s katerim novi EVS-prostovoljci prihajajo k nam. Tako bomo v začetku oktobra z veseljem med nami sprejeli dva bodoča pekarnarja, Dušana s Slovaške, ki ima že skoraj svojo rubriko na naši spletni strani, in Paula iz Francije, ki k nam vztrajno poskuša priti že dve leti. Sedaj mu je uspelo in obljublja, da bo od veselja kar prikolesaril. Bon voyage! Sicer pa tako kot povsod v življenju: včasih se počutimo kot stari mački, včasih kot popolni začetniki. Ampak se tudi iz tega zadnjega učimo. We're absolute beginners with eyes completely open but nervous all the same ...

Urška Breznik,
Zavod Pekarna-magdalenske mreže,
Maribor

Pozornost, prosim

Bili so pozorni drug do drugega, bili so pozorni do narave, kjer se je odvijala izmenjava, bili so pozorni do ljudi, ki so prišli pogledat njihovo predstavo, bili so pozorni do domačinov v okolici, bili so pozorni do trenutkov skupnega kosila in skupnih večerov ob ognju.

Mladi v okviru Centra za pomoč mladim (podružnica Maribor) in njihovi prijatelji iz Srbije so se pred to izmenjavo že srečali. Morda ne prav vsi, ampak želja po novih dogodivščinah je žarela iz vsake njihove kretnje in besede, pozdrava in vreščanja, pogovora in objema. Obiskali smo jih na Peci, kjer so se v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti pripravljali na lutkovno predstavo, ki so jo pred našim prihodom že odigrali v Slovenski Bistrici. Pravijo, da so doživeli prijeten in širok odziv.

Lutkovna igrice je bila sredstvo, preko katerega so se mladi z motnjami v duševnem razvoju, ki so prihajali iz zelo različnih težkih okolij in razmer, v katerih živijo, soočali z vprašanji vsakdanjega sveta in odnosi med seboj in do drugih. Med temi drugimi so bili tudi mladi, katerih razvoj ni bil težaven in morda stigmatiziran z duševnimi motnjami. Vsi skupaj, tudi voditelji, so kot ena družina živeli in se pripravljali vsak tako, kot je lahko najbolje prispeval k uresničevanju lutkovne igrice in skupnega življenja.

Zakaj bi mlade, ki imajo takšne in drugačne težave, izolirali od ostalih, je bilo glavno vprašanje, ki ga je bilo slutiti na izmenjavi. Zato so na izmenjavi združili mlade z različnimi sposobnostmi in znanji iz različnih krajev. Razmere v Srbiji so težke, morda še bolj za od družbe stigmatizirane mlade. Zato je pomembno sporočilo te izmenjave skupno ustvarjanje in življenje tako slepih in tistih z motnjami v duševnem razvoju kot tistih, ki teh motenj nimajo. Imeli so skupno poslanstvo in potrebno strokovno vodstvo, da je izmenjava lahko uspela.

Primož Ferjančič
Movit NA Mladina

Sašo Kronegger, mednarodni trener

Mladinski delavec je kot vrtnar

Mladinski delavec je kot vrtnar, ki z ljubeznijo spremlja mlado rastlino od njenih prvih poganjkov, jo obrača, da bo videla več sonca, usmerja njeno rast, da bo kar najlepša.

Delavec v državni instituciji, ki se ukvarja s problematičnimi mladostniki, pa je kot tisti vrtnar, ki so ga postavili pred grm, ki je leta rasel brez nege, sedaj pa naj ga v kratkem času oblikuje, da bo tak kot sosedovi, ki so bili stalno negovani, striženi in zalivani. Ta metafora ima mnogo pomanjkljivosti, kaže pa na razlike med delom z mladimi v mladinskem delu in delu za mlade, ki ga od svojih „uradnikov“ pričakuje država.

Ko sem delal v vzgojnem zavodu, sem bil stalno v strokovnem konfliktu z velikim številom sodelavcev. Pri njihovem delu me je nekaj motilo. Po tem sem se ukvarjal z otrokovimi pravicami, kar mi je začelo odpirati oči o situaciji v državnih institucijah, ki skrbijo za otroke. Nisem si znal razložiti kršitev, do katerih prihaja pod okriljem interesa otrok. Da bi zaščitili otroke pred njimi samimi, se posega v njihovo zasebnost, se jih kontrolira in ustavlja ... Skozi delo v prostovoljski organizaciji sem kasneje ponovno preveril svoje poglede na svet in začel razumevati, v čem je ključ do razlik.

Ljudje, ki delajo v organizaciji, morajo slediti volji njenega ustanovitelja. Če sta to država ali občina, zaposleni delajo v skladu z njunimi vrednotami. Če je to skupina mladih, oblikujejo svoje vrednote. Obe vrsti organizacij usposabljata svoje bodoče zaposlene, organizacije iz javnega sektorja skozi formalno izobraževanje, nevladne – neprofitne organizacije pa skozi neformalno. V sistemih formalnega izobraževanja prevladujejo ene paradigme, v sistemih neformalnega izobraževanja druge. Obe se zavzemata za najboljši interes ljudi (mladih, oseb s posebnimi potrebami, upokojujencev ...), toda razlike med njima so velike.

Sistem blaginje oziroma socialne države se spreminja. „Analitično smo v Sloveniji na prehodu iz državno-socialističnega sistema proti eni izmed uveljavljenih oblik sistema

socialne države. Država je še vedno glavna producentka storitev za socialno državo, medtem ko se tržne storitve in storitve neprofitnega sektorja mešajo. Neformalne mreže so še vedno pomembne, vendar je njihova teža na tretjem mestu.“ Razmerja v polju neprofitnih in profitnih zasebnih storitev in na drugi strani regulacij države na področju podpore „osebam s posebnimi potrebami“ so nejasne. Ljudje pričakujejo reševanje lastnih težav s strani države, zaupajo logiki državnih organizacij in paradigmi formalnega izobraževanja.

Mladinske organizacije uporabljajo odprti, procesni kurikulum in mlade vzgajajo v odgovorne državljane z spodbujanjem k participaciji v družbi, prevzemanju pobude v svoje roke in „neodvisnosti“ od države.

Glavna razlika je v aktivni participaciji! Logika mladinskega dela je participativna, logika organizacij, ki v imenu države skrbijo za državljane s poudarkom na ranljivih skupinah ali osebah s posebnimi potrebami, pa razsvetljenska. Zato prihaja do stalnega „konflikta“ med načinoma dela. Od tod je izhajal tudi moj konflikt pri delu v vzgojnem zavodu. Besede o najboljšem interesu mladih sem razumel po logiki participacije (mladi najbolje vedo, kaj je dobro zanje), ne po logiki institucije (mi vemo, kaj je dobro za mlade).

Kot trener se srečujem z ljudmi iz različnih okolij in na usposabljanjih za vzgojitelje, socialne delavce, pedagoge, sindikaliste in prostovoljce se največkrat za dalj časa ustavimo ravno pri temi aktivne participacije, za katero se vsem zdi, da o njej vse vedo, prakticirajo pa je ne.

1. Več o odnosu med organizacijami in družbo si lahko preberete v Priročniku za menedžerje v mladinskih organizacijah; Cepin, M. s sodel. (2005). Salve, Ljubljana.
2. Primož Ferjančič, 2009, neobjavljeno.

ZA VEDNO MLADI?

Socialna psihologija odraščanja, Mirjana Ule, Založba FDV

Knjiga predstavlja pomemben celovit prispevek na področju raziskovanja mladine in mladosti v Sloveniji. Avtorica zaokroža in nadgrajuje dosedanje vedenje in raziskovanje tega zanimivega in pomembnega področja. Rezultate raziskav mladine v Sloveniji, ki so se začele koncem osemdesetih let prejšnjega stoletja in nadaljevale v devetdesetih, dopolnjuje z mednarodnimi študijami različnih avtorjev z različnih področij. Knjiga celovito obravnava mladost s socialnega, psihološkega, socialno-zgodovinskega in tudi antropološkega vidika ter poudarja pomen interdisciplinarnosti raziskovanja odraščanja tudi s pedagoškega in medicinskega vidika.

Knjiga je razdeljena na tri glavne dele. Prvi zajema vprašanje življenjskih potekov in odraščanja, drugi obravnava svet mladih, kontekst mladosti in vrednote, ki oblikujejo odnose in ravnanja, v tretjem delu pa se avtorica ukvarja s spremembami mladosti in prehoda v odraslost. Celovito predstavi spremembe, ki so v zadnjih štiridesetih in več letih vplivale na spremembo odraščanja po ustaljenih vzorcih, spremembe tradicionalnih odnosov, danih in predvidenih prehodov v odraslost in ki danes predstavljajo izzive medgeneracijskih odnosov in vključevanja mladih v družbo.

Pomembno dodano vrednost z vsebinskega vidika predstavlja reflektivni pogled na predmet proučevanja. Avtorica z načinom pisanja nagovarja bralca k razmisleku o pomenu in možnih družbenih scenarijih, ki jih prinašajo spremembe ter kompleksnost odnosov in prehodov v odraslost. Ne izogne se vprašanju pomena novih telekomunikacijskih tehnologij in orodij, vprašanju odnosov znotraj heterogene družbene skupine mladine in odnosov med generacijami. Predvsem pa točko razprave vedno znova vrača na posameznico in posameznika, ki postaja vedno bolj (so) ustvarjalec lastne biografije. Knjiga prinaša nove koncepte obravnavanja socializacije in odraščanja in – kar je še posebej vredno – ponuja jasna vprašanja za oblikovanje (mladinskih) politik.

Knjiga se zaključuje s poglavjem: »Ali ima mladina prihodnost ali ima prihodnost mladino?«, v nadaljevanju pa lahko preberemo: »Zanimivo je, da se odrasli ne vznemirjajo zaradi odsotnosti mladih iz javnega življenja.« Vprašanje pa je tudi, ali se mladina vznemirja zaradi lastne odsotnosti iz javnega življenja in nedialoga z ostalimi generacijami? Tukaj se morda začne vprašanje za naslednjo podobno knjigo.

ODTISI MLADIH 2008

Program MLADI V AKCIJI 2008, MOVIT NA MLADINA

Nacionalna agencija je pripravila drugo publikacijo v nizu Odtisi mladih. V njej so zbrani zanimivi statistični podatki o programu Mladi v akciji v Sloveniji v letu 2008 in opisi projektov, sprejetih v program istega leta.

Poleg podatkov o porabljenih sredstvih, najuspešnejših prijaviteljih, regijski porazdelitvi podprtih projektov in podobnem boste lahko prebrali daljše opise najzanimivejših projektov. Tokrat so kot primeri dobrih projektov predstavljeni:

- akcija 1.1: mladinske izmenjave Izpod površja pod nebo, Street Art in Grab a Ball and make Friends;
- akcija 1.2: projekti mladinskih pobud Odpiramo prostor za zaposlovanje mladih, Sobivanje raznolikih svetov in Ustvari si svojo!;
- akcija 1.3: projekt mladih za demokracijo Povej naglas!;
- akcija 2: projekti Evropske prostovoljne službe Balkan is Europe, Prenos znanja/veščin in Act Now;
- akcija 3.1: mladinska izmenjava s sosednjimi partnerskimi državami Ekstremna ekipa, 3. del;
- akcija 4.3: študijski obisk Možnosti za enakopravno vključevanje mladih s težavami v duševnem zdravju, izobraževalni obisk na delovnem mestu Participation of Young People in Public Life Through Media ter usposabljanje Medkulturna mavrica.

Publikacija je dostopna na spletni strani <http://www.mva.si/ogledalo/publikacije>, po dogovoru pa je na razpolago tudi tiskana različica, ki jo lahko prevzamete na sedežu Nacionalne agencije (Movit NA Mladina na Dunajski 22 v Ljubljani). Priporočamo jo predvsem tistim posameznikom in organizacijam, ki razmišljajo o vključitvi v program Mladi v akciji.

KAKO ZAČETI PROJEKTE Z MLADIMI Z MANJ PRILOŽNOSTMI?

Inclusion projects are possible, SALTO Youth RC Inclusion

Kako pristopiti k določeni ciljni skupini?

To in še več najdete v publikacijah na spletni strani Podpornega centra SALTO Inclusion, ki pripravljajo različna usposabljanja, publikacije ... za podporo delu z mladimi z manj priložnostmi.

6.-7. november 2009: Dajmo mladim zagon

Usposabljanje je namenjeno razvoju kakovosti v načrtovanju in izvajanju projektov mladinskih pobud (Akcija 1.2.).

23.-29. november 2009: European Citizenship Training Course

V okviru partnerstva na področju mladine med Evropsko komisijo in Svetom Evrope je nastal modul usposabljanj, katerega namen je povečati razumevanje evropskega državljanstva. Usposabljanje je namenjeno mladinskih delavcev in mladinskih voditeljev, da bodo pri svojem delu uporabljali tudi elemente evropskega državljanstva.

26. november 2009: Delavnice za pripravo Izraza interesa (EI) za organizacije, ki želijo biti akreditirane EVS organizacije v okviru programa Mladi v akciji, Ljubljana

Namen delavnic je omogočiti organizacijam, da podrobneje spoznajo akcijo EVS in spodbuditi višjo kakovost projektov EVS, tako pošiljajočih kot gostiteljskih.

28. november 2009: Spremljevalno srečanje za mentorje v projektih EVS, Ljubljana

Srečanje je namenjeno spremljanju izvajanja projektov, reševanju odprtih vprašanj in izboljšanju kvalitete projektov.

3. december 2009: Zaključno srečanje upravičencev v programu Mladi v akciji za leto 2009

Javni posvet »Spodbujanje učne mobilnosti mladih«, 19. 11. 2009, Ljubljana

MOVIT NA MLADINA ter Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS) v četrtek, 19. novembra 2009 pripravljata javni posvet na temo učne mobilnosti mladih.

Evropska komisija je v želji, da zbere predloge za ureditev posameznih področij, povezanih z učno mobilnostjo mladih, odprla javno razpravo, h kateri so povabljeni vsi, ki jih ta tematika zanima ali pa so se z mednarodno mobilnostjo že srečali.

Ker menimo, da je to pomembna tema, ki zadeva tako oblikovalce politik, gospodarstvenike kot tudi izobraževalne ustanove in druge organizacije, ki na tak ali drugačen način delujejo na tem področju, ter mlade same, smo se odločili organizirati javni posvet tudi v Sloveniji. Učna mobilnost je namreč pomemben del odgovora na naše današnje in jutrišnje izzive, zato bi bila javna razprava na to temo tudi pri nas zelo dobrodošla.

Cilj posveta je spodbuditi akterje, ki delujejo na področju učne mobilnosti mladih, k iskanju in predlaganju učinkovitih rešitev za izzive na področju učne mobilnosti mladih, ter izmenjati ter predstaviti dobre prakse na področju učne mobilnosti v Sloveniji.

Več informacij je na voljo na www.eurodesk.si/mladinska-politika/ucna-mobilnost/.

Za dodatne informacije se obrnite na Tinkaro Bizjak
(tinkara.bizjak@mva.si, 01/430-47-47) ali Alenko Flander
(alenka.flander@cmeplus.si, 01/586-42-51).

In this issue you can read ...

INTERVJU

Mrs. Vesna Vuk Godina, a renowned Slovenian anthropologist known for her emphasis on scientific rigour and sometimes provocative statements talks about her view of Slovenian culture, compares it to how she perceived "the western culture" in her year abroad in the United States, shares her experiences of living with a young person with fewer opportunities and discusses the obstacles young people with health problems, developmental problems or economically disadvantaged youth face in our society on a daily basis.

V ŽARIŠČU

DEVELOPMENT OF EUROPEAN YOUTH POLICIES ON INCLUSION: FLYING TOO HIGH?

Ülly Enn, an employee at SALTO Inclusion, talks about the role which the Youth in action programme can play in the efforts to facilitate inclusion of young people with fewer opportunities into society. She sees the programme as one of the important political tools for fighting poverty, unemployment and other problems among youth.

Inclusion

Janez Škulj, director of the Slovenian National Agency of the Youth in action programme, talks about the often vague definition of the term "youth with fewer opportunities" and shares his view on how youth organizations should and could contribute to inclusion of young people with fewer opportunities into society.

REFLEKSIJE

Vojko Vaupotič, M.S. comments on the role of day centres for youth, institutions in the framework of social work and social care, designed to alleviate problems of young people facing poverty, exclusion, who are at risk of school failure or face family crisis. Day centres' role in this context is to contribute to a healthier social, emotional and cognitive development of young people.

Dr. Helena Jeriček reflects on the issue of mental health problems among young people and adults alike. She concludes that there is a great need to lessen the stigma related to mental health care. Surely we do not want our young people to visit a psychologist or a psychiatrist when it is already too late?

V AKCIJI

WHAT WE DO IS A CIRCUS

Cirkokrog is an association of young educators and circus artists who are using circus skills in their work with young people with fewer opportunities. Oton talks about his experience as a participant in their youth exchange in Berlin: Slovenian participants were stationed in a real circus tent, the property of their German partner organization, and spent their days with a group of young German circus enthusiasts practicing juggling, acrobatics, magic acts and riding monocycles. Through these activities, groups of young people from two different countries begun blending into a single team, and the youth exchange project reached its peak with a circus show for local community.

ATTENTION, PLEASE!

A nine day long youth exchange for 36 Slovenian and Serbian participants with special needs due to social, economical or

developmental reasons was held in a little hillside village called Breg. Under the guidance of an experienced puppeteer, the participants worked hard to create a puppet show for a local community in a nearby town. They also unleashed their creativity in a T-shirt design workshop, visited an abandoned mine and shared food, traditions, games, folk songs and dances as well as popular music from each other's countries.

DOORS MORE WIDE OPEN

Doors more wide open was a training course for participants from 10 different countries. The aim of the course was to improve youth worker's skills to develop high quality international projects for young people with problems in social integration using outdoor-based educational technology. This approach is based on David A. Kolb's experiential learning concept. The training course itself utilized a learning method called TAPE, through which participants first got a taste of outdoor activities, analyzed their experience, produced an activity for local youth and evaluated the process.

IS LJUBLJANA A GHETTO?

A group of young people with fewer opportunities undertook a youth initiative project. Their objective was to research the problem of ghettos in their home town: does Ljubljana have a ghetto? What is a ghetto? Which neighbourhoods have a reputation of being a ghetto or close to the definition? They decided to make a documentary about this topic. Young people took on the roles of actors, journalists, directors, cameramen and editors.

EVS OSEBNO

Polona Car is volunteering with a charity in Belfast, working primarily with vision impaired persons of all generations. In her diary, she describes the beginning of a typical workday in her host organization. Pekarna – magdalenske mreže, a Slovenian non profit organization, has been hosting EVS volunteers for the past six years.

FOKUS

Sašo Kronegger, a freelance trainer, reflects on his experience working in a residential home for at-risk youth, volunteering for organizations with a more participatory approach and finally as a facilitator in training courses and seminars, primarily designed for youth workers.

In the literature section, the focus is on a recently published book on the "social psychology of growing up" in Slovenia. Written by a renowned social scientist Mirjana Ule the book sums up relevant research done on this topic that has been done in Slovenia and abroad. Also presented are a new publication of the Slovenian National Agency, a compendium of all 2008 projects, and a short report from the field visit of a youth exchange project.

ODMEVI

Results from a two month long web based reader survey for Mladje. 90 readers, mostly active in the youth field, participated in the survey and gave their opinion on different elements of the magazine. Moreover, you can read through short descriptions of international trainings as experienced by Slovenian participants.

Rezultati spletne ankete o reviji Mladje

V sredo, 20. maja 2009, je Nacionalna agencija programa Mladi v akciji bralcem revije Mladje ponudila možnost sodelovanja v spletni anketi o reviji. Zbiranje odzivov se je zaključilo v ponedeljek, 20. julija 2009. V dveh mesecih je svoje mnenje podalo kar devetdeset bralk in bralcev.

Največ anketiranih – med njimi je bila natanko polovica žensk in polovica moških – prihaja iz vrst neprofitnih nevladnih organizacij (58,1 % anketiranih), sledijo jim zaposleni v javnih organih (16,3 %) in člani neformalnih skupin mladih (14,0 %). Največ anketiranih je svojo vlogo opredelilo kot mladinski voditelj oz. voditeljica (37,6 %), strokovni delavec oz. delavka (22,4 %) ali mladinski delavec oz. delavka (14,1 %). Vsi razen dveh anketiranih poznajo program Mladi v akciji, največ jih je sodelovalo v projektu v okviru programa v vlogi mladinskega voditelja (39,3 %), koordinatorja projekta (32,1 %) ali udeleženca (10,7 %). Najbolj zastopane regije so Osrednjeslovenska (22,1 %), Savinjska (18,6 %) in Podravska (16,3 %), najmanj pa Koroška, Notranjsko-kraška in Pomurska regija. Kar 66,3 % anketiranih spada v starostno skupino med 20 in 30 let.

Velika večina anketiranih prejema Mladje na naslov svoje organizacije (74,4 %), le dva od devetdesetih anketiranih pa si ogledata elektronsko različico. Približno tretjina anketiranih prebere več kot polovico člankov (30,6 %), 42,4 % jih prebere manj kot polovico člankov, 22,4 % anketiranih pa Mladje samo prelista. Zanimalo nas je tudi, koliko bralcev doseže vsak izvod Mladja. Na prvem mestu je odgovor, da število vzame v roke pet oseb ali več (24,7%), sledi mu odgovor, da izvod uporablja le anketiranec (23,5 %), da ga prelista še ena oseba (22,4 %), dve (11,8 %) ali tri (12,9 %).

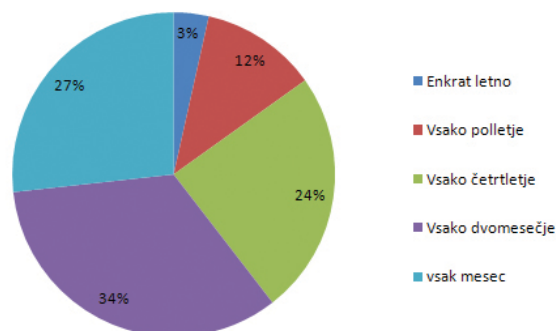
Največ anketiranih vidi Mladje kot poročanje o projektih (32,9 %), 23,5 % anketiranih meni, da je Mladje strokovna publikacija, 21,2 % bi opisalo Mladje kot promocijsko gradivo in 16,5 % kot revijo za mlade. V splošnem so revijo ocenili kot zanimivo – na lestvici od 1 do 5 (1 –

popolnoma nezanimivo, 3 – zanimivo, 5 – izjemno zanimivo) je namreč 51,1 % anketiranih izbralo oceno 4 in 31,8 % oceno 3, povprečna ocena je znašala 3,61. Bralce smo prosili tudi, da na lestvici od 1 do 5 (1 – zelo slabo, 3 – dobro, 5 – odlično) ocenijo kakovosti nekaterih elementov revije. Kakovost tiska je bila ocenjena s povprečno oceno 4,29, jezikovna kakovost s povprečno oceno 4,18, kakovost fotografij s 3,95, vizualna podoba revije s 3,91, kakovost prispevkov s 3,82 in aktualnost prispevkov s 3,72.

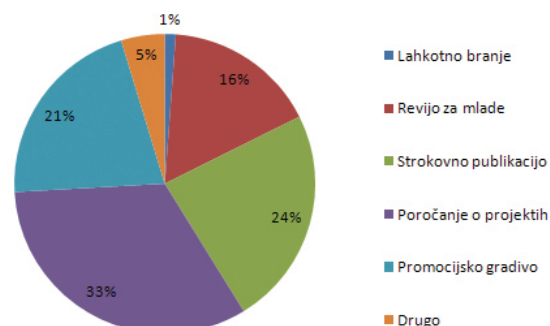
Anketiranim se zdijo najbolj uporabne aktualne informacije o razpoložljivih sredstvih in programu Mladi v akciji ter napovednik dogodkov, sledijo rubrike Fokus, V akciji, V žarišču, EVS osebno in Refleksije. Med vsebinami, ki bi si jih še želeli videti v reviji, so navedli reportaže ali dnevnike mladinskih pobud, izkušnje voditeljev in mladih v njihovih projektih, smernice za delo z mladimi, informacije o inovativnih in drugačnih projektih, nasvete za dobro pripravljeno projektno dokumentacijo, praktično razlago načel, kot so aktivno državljanstvo, evropsko državljanstvo, socialni kapital in podobno, kakšen 'euro kviz' ali uganko, strokovne članke o prednostnih nalogah programa Mladi v akciji ter možnosti za reševanje dejanskih težav mladih v lokalnih skupnostih, na primer izzivov na področju usposabljanja in zaposlovanja.

Uredništvo Mladja se zahvaljuje vsem, ki ste se odzvali vabilu. Podrobnejši rezultati so na voljo na spletni strani www.mva.si.

Želel/a bi, da Mladje izhaja:

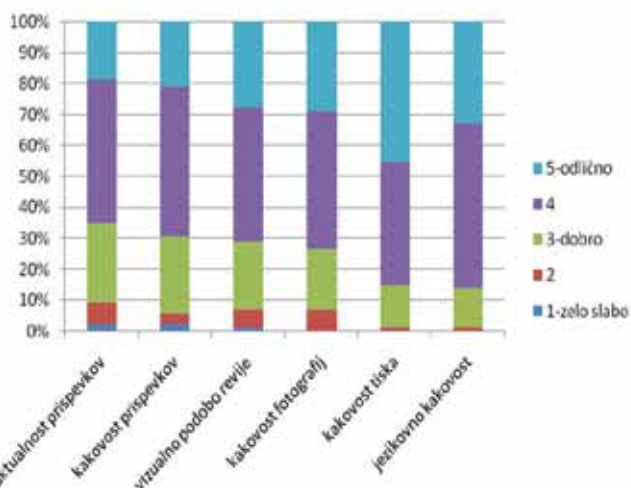

Mladje bi opisal/a kot:

Prosimo, na lestvici od 1 do 5 označite, kako ocenjujete:

- aktualnost prispevkov
- kakovost prispevkov
- vizualno podoba revije
- kakovost fotografij
- kakovost tiska
- jezikovno kakovost

Utrinki z mednarodnih usposabljanj

Prav imajo tisti, ki v Mladju prepoznajo (preveč) političnosti, pa tudi tisti, ki ugotavljajo, da je – glede na vsebine – publikacija namenjena mladinskim delavcem in voditeljem in ne mladim na splošno. Oboje je pohvala za dosedanje delo, saj je mladinsko delo v svojem izvoru politični projekt znotraj učnih poti mladih pri njihovi integraciji v družbo, publikacija s svojo vsebino pa naslavlja »multiplikatorje«, pa naj gre za vse, ki se neposredno ukvarjajo z mladimi ali tiste, ki v takšni ali drugačni vlogi urejajo področja, ki so pomembna za integracijo mladih v družbo na občinski ali državni ravni. V tem publikacija sledi ciljem programa Mladi v akciji, za katerega pa je marsikateri prijavitelj že ugotovil, da njegova ideja in posledično predlog projekta enostavno ni skladen s cilji programa MvA.

Publikacija Mladje ima trojno vlogo: spodbuja razprave o vsebinah, ki so pomembne za program MvA ali evropsko mladinsko politiko ter spodbuja njihovo vključevanje v delo mladinskih združenj in drugih akterjev na področju mladine, poseduje trajnejše informacije o programu MvA in spodbuja vključevanje v program MvA ter – s predstavitvijo rezultatov konkretnih projektov – omogoča razširjanje dobrih praks, ki so bile dosežene v izvajanju programa MvA. Torej je publikacija v službi programa MvA, kot so tudi druge publikacije, ki jih izdaja Nacionalna agencija programa MvA v Sloveniji in so ravno zaradi tega brezplačne.

Lahko pa se je strinjati s posredno izraženimi mnenji, da v Sloveniji potrebujemo periodiko, ki bo spodbujala splošen razvoj mladinskega dela, ki bo vključevala tudi številne mladinske prostočasne dejavnosti, ki bo nagovarjala tako mlade kot mladinske delavce in voditelje, ki bo – na kratko – presegala program MvA, vendar rojstvo takšne publikacije ni v prvi vrsti odgovornost upravljavca evropskega programa. Smo pa pripravljeni v takšnem zagonu sodelovati.

Janez Škulj
Direktor
Movit NA Mladina

Get in net, 12.–17. maj 2009, Foix, Francija

Francoska Nacionalna agencija programa Mladi v akciji in podporni center SALTO Participation sta organizirala usposabljanje z namenom izboljšanja sodelovanja in kvalitete v projektih mednarodnih mladinskih pobud, katerega osrednja tema je bila kulturna raznolikost in medkulturni dialog.

Živa Jurančič, Društvo ŠKUC:

Mednarodnega usposabljanja »Get in net« (GIN) se je udeležilo približno 20 udeležencev iz najrazličnejših koncev Evrope. GIN usposabljanja potekajo večkrat letno. Njihov namen je seznaniti mlade s programom Mladi v akciji, natančneje z akcijo 1.2 – Mednarodne mladinske pobude in kriteriji kvalitete za njihovo izvajanje. Usposabljanja GIN naj bi mladim omogočila tudi možnost za pridobivanje novih partnerstev, izkušnjo oblikovanja projektnega načrta za konkretno mednarodno mladinsko pobudo in možnost pridobivanja najrazličnejših veščin, kot sta projektno vodenje in komuniciranje v mednarodnem okolju. Vsako usposabljanje se osredotoča na specifično temo, tema tokratnega, ki sem se ga udeležila, je bila medkulturni dialog in kulturna raznolikost.

Moja izkušnja s seminarjem je zanimiva in poučna, začinjena z novimi podrobnostmi delovanja programa Mladi v akciji, družbo simpatičnih ljudi z najrazličnejšimi izkušnjami na področju mladinskega dela, s premagovanjem treme pri skupinskem delu v tujem jeziku, aromatičnimi siri, nekaj novimi dobrimi poznanstvi in udeležbo na tradicionalnem festivalu mladih. Prav gotovo koristno za nekoga, ki si svoje izkušnje na mednarodnem mladinskem področju šele nabira.

Unemployment: I don't have a job but I'm working on it!, 7.–13. junij, Guimaraes, Portugalska

Salto Inclusion TC je v sodelovanju s portugalsko Nacionalno agencijo programa Mladi v akciji organiziral usposabljanje za mladinske delavce, ki se ukvarjajo z mladimi nezaposlenimi. Namen usposabljanja je bil pokazati, kako se lahko program Mladi v akciji uporabi kot orodje za boljši dostop mladih z manj priložnostmi do trga delovne sile.

Vida Alauf, Mladinski ceh:

Usposabljanje je bilo namenjeno posameznikom, ki se ukvarjajo z mladimi brezposelnimi. Aktivnost so vodili in koordinirali trije trenerji, ki imajo izkušnje z vključevanjem mladih z manj priložnostmi na področju izobraževanja, s pisanjem publikacij za socialne delavce, ki delajo z mladimi brezposelnimi in sodelujejo pri ustvarjanju strategije za soočanje z brezposelnostjo. Na usposabljanju smo udeleženci primerjali problematiko brezposelnosti in ukrepe različnih držav pri soočanju z brezposelnostjo ter obravnavali problematiko socialne izključenosti. Predstavili smo tudi primere dobrih praks, ki služijo kot pomoč pri reševanju brezposelnosti, kot npr. delavnice na Finskem, klubi za zaposlovanje na Irskem, Nefiks v Sloveniji.

Imeli smo tudi priložnost spoznati malo mesta Guimaraes, njegovo gostoljubnost in prisrčnost ter nenavadno deževno vreme na Portugalskem.

Unique R.I.D.E, 15.–21. avgust, Litva

Usposabljanje, ki ga je organizirala litvijska Nacionalna agencija, je bilo namenjeno trenerjem, ki delajo na področju mladinskega dela. Osrednji namen usposabljanja je bil omogočiti trenerjem, da spoznajo koncept čustvene inteligence in pomena, ki ga ima pri usposabljanjih ter v profesionalnem in osebnem razvoju.

Tadej Pugelj, Zveza tabornikov Slovenije:

Tudi izkušeni trenerji potrebujejo prostor in čas za profesionalni in osebni razvoj. Tečaj UNIQUE R.I.D.E. je bil namreč namenjen prav »delu na sebi« s poudarkom na razvoju čustvenega področja. Večina časa je bila namenjena dvigu zavedanja o pomenu čustev, razvoju veščin izražanja čustev in empatije ter vzpostavljanju in ohranjanju čustvenega ravnovesja. Delo je temeljilo na konceptu »samorazvoja« (self-developing learning), skozi različne študije primerov, psihodramo, coaching in intravizijo pa smo razvijali kompetence na čustvenem področju. Pomemben del tečaja je predstavljal tudi »praktikum« čustvenega in psihofizičnega sproščanja in zmanjševanja stresa. Ob koncu dneva je sledila samorefleksija učnih dosežkov, večere pa smo popestrili z igranjem družabnih iger in savno. K celotnemu vzdušju in tudi tematiki je pomembno prispeval tudi stik z naravo, saj je tečaj potekal na nekakšnem idiličnem »kmečkem turizmu« ob jezeru, obdan z gozdovi in daleč od mestnega vrveža. Zame kot udeleženca je bil to tečaj, po katerem sem brez težav »napolnil« svoj Youthpass.

INFORMACIJE

MOVIT NA MLADINA

Nacionalna agencija programa MLADI V AKCIJI
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
Tel: 01/430 47 47
E-pošta: info@mva.si
Splet: www.mva.si

DRUGE UPORABNE SPLETNE POVEZAVE:

- **Evropska komisija, program MLADI V AKCIJI:**
<http://ec.europa.eu/youth>
- **Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo:**
<http://eacea.ec.europa.eu>

Publikacija je narejena s pomočjo podpore Evropske komisije in Urada RS za mladino. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Mnenja in stališča izražena v tej publikaciji ne izražajo nujno tudi mnenja Nacionalne agencije programa MLADI V AKCIJI. Slikovni material je posnet na aktivnostih, sofinanciranih s sredstvi programa MLADI V AKCIJI. Fotografije so pridobljene iz Centralne avdiovizualne knjižnice Evropske komisije, iz arhiva Nacionalne agencije ali od avtorjev tekstov in njihovih organizacij.